

ט"ו כסלו תשס"ה
28 נובמבר 2004

חוזר מס' 11/04

אל: ראשי העיריות
ראשי המועצות המקומיות
ראשי המועצות האזוריות

מס' עמוד תוכן העניינים:

1. דברי הסבר לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות) (תיקון מס') התשס"ד - 2004 2 -15
2. דברי הסבר לתקנות (הגשת ערר על סירוב לתת היתר או דחיית התנגדות והדיון בו) (ביטול), התשס"ד – 2004 16 -17
3. מסירת הודעה למתלוננים על החלטה שלא להעמיד לדין והודעה על זכות להגיש ערר 18
4. ריענון הנחיות לבדיקת תוכניות לאספקת מי שתיה בבניינים רבי קומות בעת אישור תוכניות בניה ומתן טפסי איכלוס (טופס 4) 19 - 21
5. הסכם עקרונות עם ההסתדרות בנדון תוכניות ההבראה ברשויות המקומיות 22-30
6. תשלום ארנונה, השנויה במחלוקת, המוטלת על המדינה על ידי הרשויות המקומיות 31 -34
7. רכב צמוד לראש הרשות המקומית וסגנו בשכר – הבהרה 35
8. תנאי עבודה של סגנים בתואר (ללא שכר) וחברי מועצה 35
9. תקנות הסדרת מקומות רחצה (בטיחות בבריכות שחיה), התשס"ד – 2004 36-53
10. אישור התקשרות לפי סעיף 9 לחוק הרשויות המקומיות (מכרזים משותפים) 54 -55

(1). דברי הסבר לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות) (תיקון מס'), התשס"ד – 2004

1. תיקון לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), התש"ל – 1970 מרכז מספר נושאים שתוקנו בתקנות:

2. בניה משמרת מים

- א. החלטת הממשלה בנוגע לתיקוני החקיקה בעניין חסכון במים הנחתה להתקין תקנות בעניין בנייה משמרת מים. צוות בינמשרדי בראשות מינהל התכנון שבמשרד הפנים דן בנושא בניה משמרת מים וסיכם המלצותיו.
- ב. בנייה משמרת מים היא בנייה המצמצמת למינימום אובדן מי נגר עילי ובכך תורמת למשק המים. תרומתה הנה בשני נושאים עיקריים – האחד, מי התהום - החדרת הנגר העילי למי התהום כך שגדלה הכמות ומשתפרת האיכות של המים באקוויפרים, והשני, הניקוז - צמצום נפחי נגר עילי ועל-ידי כך צמצום ממדי מערכות התיעול הנדרשת והעלויות הכרוכות בהקמתן.
- ג. מסקנות עבודת הצוות הן שיש להבטיח קליטת מי נגר עילי ככל האפשר בתחום מגרשי הבנייה. בקרקעות מחלחלות ניתן לעשות זאת על ידי שמירה על שטח מחלחל בתחום המגרש, שיהיה מגונן או מכוסה בחומר חדיר למים ושיפועי המגרש יובילו אליו. במקומות בהם הדבר לא ניתן, בשל העדר קרקעות מחלחלות או במגרשים בהם תת הקרקע מנוצלת באחוזים גבוהים, יש להבטיח עד כמה שאפשר הפניית הנגר לקולטים במגרש שיעבירו את המים למקום החדרה חלופי בנכס סמוך כגון אזורי שצ"פ וגינון לאורך דרכים. רק בהעדר אפשרות זו יועברו מי הנגר למערכת הניקוז העירונית.
- ד. עקרונות אלו פורסמו בחוזרי מנכ"ל של משרד הפנים ושל משרד איכות הסביבה אשר הנחו את לשכות התכנון המחוזיות ולשכות מהנדסי הוועדות המקומיות ליישם.
- ה. מכיוון שתקנות התכנון והבניה הקיימות בעניין נוסחו מתוך הנחה שיש לסלק כל מי נגר, הייתה חשיבות לתקן כדי למנוע סתירה למגמות השונות. לכן המליץ הצוות על התיקון המוצע לתקנות התכנון והבניה, כך שיתוקן פרט 1.19 בתוספת השניה הדורש סילוק מי גשמים מחצרות בהתאם לאמור לעיל ויתווספו הסעיפים א', ב' ו- ג', המחייבים התייחסות לבניה משמרת מים במסגרת התקנות.
- ו. חובת התייעצות עם המועצה הארצית לתכנון ולבניה קוימה בישיבתה מס' 440 מיום ז' באב התשס"ג, 5/8/2003.

3. מתקני החתלה

- א. בהמשך לדיונים בוועדת הפנים של הכנסת מינהל התכנון הסכים לחייב בתקנות מתקן להחתלה.
- ב. מכון התקנים הפיץ להערות הציבור תקן ישראלי – 5115 חלק 3 בנושא יחידת החתלה לשימוש ציבורי.
- ג. עם אישורו של התקן, תוקן חלק א' בתוספת השניה לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות).
- ד. התיקון הינו בפרט 1.21. לאחר פרט 1.21 (ג) יבוא פרט 1.21 (ד) ובו הנחיות להתקנת יחידת החתלה לשימוש הציבור, בבית שימוש בבניין ציבורי, תוך התאמת המתקן ואופן התקנתו לתקן 5115 חלק 3.
- ה. כמו כן מופיעה ההנחיה כי היחידה תותקן בתא המשרת גברים ונשים כאחד (תא המותאם לאדם בכסא גלגלים) ואם תא זה אינו קיים תותקן היחידה גם במדור הגברים וגם במדור הנשים.
- ו. חובת התייעצות עם המועצה הארצית לתכנון ולבניה קוימה בישיבתה מס' 442 מיום ה' באלול התשס"ג, 2.12.2003.

איוורור חדרי מגורים ומטבחים

- א. התיקון המוצע בפרט 2.20 בא לאפשר איוורור חדרי מגורים ומטבחים דרך מרפסת שרות הסגורה בתריס בלבד. הצורך נובע מהגדלת כמות הדירות בקומה ללא הגדלת שטח החזיתות.
- ב. תיקון פרט 2.21 (ב) מבטל מגבלת גובה של משקופי החלונות בבנין על מנת לאפשר התקנת ארונות.
- ג. בפרט 2.22 נוסף סעיף קטן חדש, ס"ק (א2) המפרט את דרישות שטח חלון מטבח הפונה למרפסת. סיפור ס"ק (א) תוקן בהתאמה לס"ק (א1). ס"ק (ב), שהתייחס לס"ק (א), תוקן בהתאם כך שיתייחס לסעיפים קטנים (א1) ו- (א2). הפרט אף מבהיר כי מדובר באותו קטע המרפסת המצוי בהמשך לחדר או למטבח.
- ד. בנוסף, ס"ק (ג) בוטל ובמקומו באה הנחייה למינימום שטח הפתח במרפסת הסגורה בתריס בלבד ובלבד שהפתח במרפסת מצוי מול החדר או המטבח.
- ה. פרט 2.60 (א) תוקן כדי להבהיר שניתן להתקין מערכת איוורור מלאכותית, כתחליף לאיוורור טבעי, רק אם הוכח לשביעות רצון המהנדס, כי לא ניתן לקיים את הוראות סימנים ג' ו- ד'.
- ו. פרט 2.60 (ב) תוקן כדי להפנות לעדכון של ת"י 1001 שהינו חלק 1 בת"י 1001.

הגדרת חלון – תקנה 1(1):

לאור התיקון בפרט 2.20, עלה הצורך לתקן גם את הגדרת החלון ולהוסיף להגדרה את המרפסת הסגורה בתריס.

- ז. חובת התייעצות עם המועצה הארצית לתכנון ולבניה קוימה בישיבתה מס' 439 מיום א' בתמוז התשס"ג, 1 ביולי 2003.

הגנה למקומות עם הפרשי גבהים בבנין ומחוצה לו

- א. סימן ח' בחלק ג' בתוספת השניה לתקנות העיקריות דן במעקה למרפסת, למקומות עם הפרשי גובה, לגג ולפתח בקיר. לאחר בחינת תוכן הסימן ולאור שינויים בתוכנו, הוחלט להעבירו לחלק ב' בתוספת השניה כסימן חדש שיסומן ח' ויקרא "הגנה למקומות עם הפרשי גבהים בבנין ומחוצה לו".
- ב. הסיבה להעברה נובעת מהעובדה שחלק ג' עוסק בעיקר בנושא אמצעי יציאה מבנין, בעוד שחלק ב' עוסק בגודלם, איוורור ותאורתם של חלקי בנין.
- ג. עיקרי הפרטים בסימן החדש:
- (1) פרט 3.90 שעסק במבנה המעקה, סומן כפרט 2.100 בסימן החדש ומפרט את מבנה מעקה בבנין.
- (2) הוסף פרט חדש שסומן כפרט 2.101 - "מעקה במפעל". בפרט זה מופיעה ההתייחסות לנושא פתרון להפרשי גבהים במפעל כפי שהוגדר בפקודת הבטיחות בעבודה. המהנדס והמפקח על העבודה יחליטו כיצד לפעול במקרה זה.
- (3) פרט 2.102 המוצע זהה לפרט 3.91 ועוסק במעקה גג.
- (4) פרט 2.103 המוצע מתבסס על פרט 3.93 בשינויים הבאים:
- (א) כותרת הפרט תוקנה ל "הגנה במקרה של הפרשי גובה מחוץ לכתלי הבנין".
- (ב) הפרש גובה בין שני מפלסים מחוץ לכתלי הבנין תוקן ל- 0.60 מ' במקום 0.50 מ'.
- (ג) הפתרון הבטיחותי להגנה מפני נפילה בשטחים הפתוחים יהיה על פי דרישות ת"י 2142 חלק 1.
- (5) פרט 2.104 המוצע מתבסס על פרט 3.94 בשינויים הבאים:
- (א) גובה משטחי פריקה וטעינה ובמות הפונים לקהל עד 1.20 מ' – אין חובה להתקין מעקה.
- (ב) מעל 1.20 מ' יותקן מעקה הניתן לפירוק בשעת פריקה וטעינה או בעת קיום הופעות על הבמה.
- ד. תחילתן של תקנות אלו – 30 ימים מפרסומן.
- ה. חובת התייעצות עם המועצה הארצית לתכנון ולבניה קוימה בישיבתה מס' 434 מיום ב' באדר א' התשס"ג, 4 בפברואר 2003.

6. התקנת מיזוג אוויר באמצעות מים.
- א. פרט 7.73.00 בתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות) התש"ל – 1970 קובע הנחיות להתקנת מערכת מיזוג אוויר באמצעות מים.
- ב. בעקבות פניות מנציבות המים והמשרד לאיכות הסביבה, בדבר הצורך לחיסכון במים, שהינו משאב לאומי מתדלדל ולאור החלטת הממשלה מס' 115 מיום 18/4/01 המנחות להתקין תקנות בעניין מגדלי קירור, נבחנו התקנות הקיימות והתבקשו לתקן תקנות המגבילות הקמת מתקני מיזוג אוויר מקוררי מים עם מגדלי קירור.
- ג. בוצעה בחינה כלכלית שבדקה משמעויות מקרו-כלכליות והשוותה בין מערכות מיזוג אוויר מקוררות אוויר למערכות מקוררות מים.
- ד. לאור הבדיקה הכלכלית ועדת המשנה לתקנות ונהלים של המועצה הארצית לתכנון ולבניה לא אישרה המלצה לאסור התקנת מערכות מקוררות מים.
- ה. נוסח התקנות תוקן כך שבמי הקירור ובמי העיבוי יעשה שימוש חוזר והם לא יוחזרו למערכת מי השתייה.
- ו. חובת התייעצות עם המועצה הארצית לתכנון ולבניה קוימה בישיבתה מס' 440 מיום מיום ז' באב התשס"ג, 5/8/2003.

7. סידורים מיוחדים לנכים בבנין ציבורי.
- א. חלק ח' בתוספת השניה לתקנות העיקריות עוסק בהתקנת סידורים לנכים בבנין ציבורי.
- ב. תיקון זה מרחיב את ההנחיות שבחלק זה גם לשטחי החוץ של הבנין ולאמצעי התקשורת בו, תוך אימוץ התקנים הישראליים, ת"י 1918 חלק 1, ת"י 1918 חלק 2 ות"י 1918 חלק 4 המפרטים נושאים אלה.
- ג. השינויים העיקריים בתיקון זה כוללים:
- (א) הוספת הגדרה חדשה ל "דרך נגישה", "מקומות חניה נגישים" ו- "שטח חוץ";
- (ב) הוספת סימן חדש הכולל הנחיות לגבי שטח חוץ של הבנין כולל חניה (פרט קיים שתוקן), דרכים נגישות מחוץ לבנין (פרט חדש), אזורים להורדת נוסעים והעלאתם (פרט חדש), והכניסה לבנין (פרט קיים שתוקן).
- (ג) הפרט העוסק במקומות חניה לנכים תוקן תוך הרחבתו והוספת טבלה המפרטת מספר מקומות שיוקצו לנכים ביחס לסה"כ מקומות החנייה (פרט 8.22 בוטל ובמקומו בא פרט 8.03.01 חדש).
- (ד) תיקון פרטים קיימים והוספת פרטים חדשים בסימן העוסק בשטחי הפנים של הבנין כולל פרוט לנושא דרך נגישה בתוך הבנין.
- (ה) הוספת סימן ה' חדש העוסק באמצעי תקשורת המותאמים לנכים בבנין ציבורי תוך פרוט נושא טלפון ציבורי בפרט 8.26 (במקום פרט 8.18 שבוטל), ונושא מערכות התרעה ואזעקה בפרט 8.27 (בא במקום פרט 8.20 שבוטל).
- ד. תחילתן של תקנות אלו – 30 ימים מפרסומן של תקנות אלה .
- ה. חובת התייעצות עם המועצה הארצית לתכנון ולבניה קוימה בישיבתה מס' 434 מיום ב'באדר

**תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות)(תיקון מס'),
התשס"ד-2004**

בתוקף סמכותי לפי סעיף 265 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה - 1965⁽¹⁾, ולאחר התייעצות עם המועצה הארצית לתכנון ולבניה, אני מתקין תקנות אלה:

1. בתקנה 1 לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), התש"ל - 1970⁽²⁾ (להלן - התקנות העיקריות), אחרי הגדרת "קיר חיצון" יבוא: "קרקע מחלחלת" - קרקע שאין מניעה הנדסית או גאולוגית להחדיר דרכה מים לתת הקרקע;". 2. בתוספת השניה לתקנות העיקריות -	<p>תיקון
תקנה 1</p> <p>תיקון
התוספת
השניה</p> |
|---|---|
- (1) במקום פרט 1.19 יבוא:

מי גשם מגגות, מרצפות, ממרפסות ומכלל שטח הנכס יוטפלו כמפורט להלן: (1) הם יוחדרו לקרקע בתחום הנכס ובלבד שמדובר בקרקע מחלחלת; (2) שוכנע המהנדס כי אין קרקע מחלחלת בנכס - יוחדרו מי הגשם לקרקע מחלחלת בנכס סמוך ובלבד שהתקבלה על כך הסכמת בעל - הנכס הסמוך; בפסקה זו, "נכס סמוך" - נכס הגובל בנכס נושא הבקשה או מצוי בקרבתו לרבות שטח ציבורי בבעלות הרשות המקומית; (3) שוכנע המהנדס כי אין דרך להחדיר את מי הגשם לקרקע מחלחלת כאמור בפסקאות (1) ו-(2), יסולקו המים למערכת ניקוז או תיעול, שאינה מחוברת למערכת הביוב, באופן שלא ייגרם כל נזק או מפגע לבנין או לסביבה, הכל כמפורט בפרק 7 בהל"ת."	1.19 "אמצעים לטיפול במי גשם"

(1) ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.
 (2) ק"ת התש"ל, עמ' 1841; התשס"ג, עמ' 951.

(2) בפרט 1.21 אחרי פרט משנה (ג) יבוא :

"(ד) בבית שימוש בבנין ציבורי, המצוי בחלקו של הבנין הפתוח לקהל הרחב תותקן יחידת החתלה לשימוש הציבור ותותאם לפי התקן הישראלי, ת"י 5115 חלק 3 - יחידות החתלה; יחידות החתלה לשימוש ציבורי⁽³⁾; יחידת ההחתלה תותקן במדור המיועד לגברים ובמדור המיועד לנשים ובאופן שיהיה נגיש גם לנכה בכסא גלגלים; בבית שימוש כאמור שבו קיים גם מדור לגברים ולנשים כאחד, ניתן להסתפק בהתקנת יחידת ההחתלה בו בלבד ובתנאי שלא יפגע באפשרות להשתמש בתא לפי ייעודו".

(3) בפרט 2.01, בהגדרת "חלון", אחרי "לרחוב" יבוא, " למרפסת הסגורה בתריס בלבד";

(4) בפרט 2.20, אחרי "אוויר החוץ" יבוא "או למרפסת הסגורה בתריס בלבד";

(5) בפרט 2.21(ב), המילים "ולא יפחת גובה משקופיהם העליונים על פני הרצפה מ- 2.00 מטר" – ימחקו;

(6) במקום פרט 2.22 יבוא :

2.22 (א) לא יפחת שטח חלון הפונה למרפסת מ- 8% מסכום שטח רצפת החדר ו- 1/8 משטח קטע המרפסת שבהמשך לגזרת החדר, אם אין בחדר חלון אחר מלבד החלון האמור; "גודל חלון המופנה למרפסת או למטבח"

(ב) לא יפחת שטח החלון במטבח הפונה למרפסת מסכום 5% משטח רצפת המטבח ו- 1/8 משטח קטע המרפסת שבהמשך לגזרת המטבח, אם אין בחדר חלון אחר מלבד החלון האמור;

(ג) אם יש בחדר או במטבח, לפי הענין, חלון אחר מלבד החלון האמור בפרט משנה (א) או (ב) בהתאמה, תחול על שטחם הכולל של החלונות בחדר או במטבח האמורים הוראות פרט משנה (א) או (ב) בהתאמה.

(ד) שטח הפתח במרפסת הסגורה בתריס בלבד לא יפחת משטח הפתח הדרוש לחדר או למטבח הצמודים לה".

(3) י"פ התשס"ד, עמ' 1324.

(7) בפרט 2.60 :

- (א) בפרט משנה (א), במקום "אם לא יתקיימו לגבי הבנין או חלק ממנו" יבוא "אם שוכנע המהנדס, כי מטעמי תכנון או הנדסה לא ניתן בנסיבות הענין לקיים לגבי הבנין או חלק ממנו את";
- (ב) בפרט משנה (ב), במקום "ת"י 1001" יבוא "ת"י 1001 חלק 1 – בטיחות אש : מערכות מיזוג אוויר ואוורור"⁽⁴⁾.
- (8) אחרי פרט 2.94 יבוא :

סימן ח' : הגנה למקומות עם הפרשי גבהים בבנין ומחוצה לו

- מעקה בבנין 2.100 בכל מרפסת בבנין ובכל פתח בקיר בבנין שקיימת סכנת נפילה ממנו, ובכל מקום בבנין שבו הפרשי הגובה בין שני מפלסים סמוכים הוא 0.60 מטר לפחות, יותקן מעקה שיתקיימו בו דרישות תקן ישראלי, ת"י 1142 מעקים ומסעדים⁽⁵⁾ (להלן – ת"י 1142).
- מעקה במפעל 2.101 במפעל כמשמעו בפרק א' לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח משולב], התש"ל – 1970⁽⁶⁾ (להלן – הפקודה), שאין אליו גישה לקהל הרחב והבנין או חלקו הנוגע בדבר משמש רק את העובדים שבו לצורך עבודתם, יהא רשאי המהנדס, לאחר שהתייעץ במפקח עבודה, לפטור מחובת קיום הוראות פרט 2.100 ובלבד שהמפעל מקיים את הוראות הפקודה והתקנות שהותקנו מכוחה, לענין הגנה למקומות עם הפרשי גבהים.
- מעקה גג 2.102 בגג של בניין, שהגישה אליו היא באמצעות מדרגות, יותקן מעקה שיתקיימו בו דרישות ת"י 1142.
- הפרשי גובה מחוץ לבנין 2.103 בכל מקום בנכס, שאינו בתוך בנין ושבו הפרשי הגובה בין שני מפלסים הוא 0.60 מטר לפחות והמוגדר כתחום התקן בסעיף 1.1 לתקן ישראלי, ת"י 2142 חלק 1 – בטיחות בשטחים פתוחים – פתרונות להפרשי גבהים : פתרונות באזורים מבונים⁽⁷⁾, יבוצעו פתרונות בטיחותיים בהתאם לדרישות התקן.

(4) י"פ התשנ"ט, עמ' 3702.

(5) י"פ התשנ"ט, עמ' 1936.

(6) דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 16, עמ' 337.

(7) י"פ התשס"ב, עמ' 585.

2.104 פטור ממעקים על אף האמור בפרטים 2.100, 2.101 ו- 2.103 בצד הפריקה של משטחי פריקה וטעינה ובצדי במות הפונים לקהל, שגובהם עד 1.20 מטרים, אין חובה להתקין מעקה; במשטחי פריקה וטעינה ובצדי במות כאמור שגובהם עולה על 1.20 מטרים יותקן מעקה הניתן לפירוק בשעת פריקה וטעינה או בעת קיום הופעות על הבמה, לפי העניין."

(9) סימן ח' בחלק ג' – בטל.

(10) במקום פרט 7.73.00 יבוא:

7.73.00 "מערכת מיזוג אוויר באמצעות מים תותר התקנת מערכת מיזוג אוויר המקורר באמצעות מעבה מקורר מים, רק אם יתמלאו לגביה התנאים האלה:

(1) יהיה שימוש חוזר במי הקירור ומי העיבוי, בהתאם להנחיות המהנדס שינתנו לאחר התייעצות עם רשות הבריאות;

(2) במערכת מיזוג האוויר יותקן מכשיר למניעת זרימה חוזרת אל מערכת מי השתיה;

(3) מי הקירור ומי העיבוי יוזרמו למערכת הביוב או יסולקו כחלק מפתרון הניקוז של הבניין בהתאם לקבוע בחלק א' לתוספת זו, ובלבד שהמים יעמדו ברמת האיכות הנדרשת להזרמתם או סילוקם כאמור.

בפרט זה, "מעבה מקורר מים" – מחליף חום במחזור הקירור המסלק את חום העיבוי מהקרר למים.

(11) בפרט 8.10 -

(א) אחרי הגדרת "בנין ציבורי" יבוא:

"גזרת בניין" – חלק בניין, שהגישה ליחידותיו נעשית באמצעות חדר מדרגות משותף; בבנין ללא חדרי מדרגות משותפים, כל יחידת דיור תיחשב לגזרת בניין;

"דרך נגישה" – תוואי חופשי רצוף, המחבר בין החלקים והחללים הנגישים בבנין ובשטחי החוץ, ומתאים לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1: נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות⁽⁸⁾ (להלן – ת"י 1918 חלק 1) בסעיפים הדנים בדרך נגישה ובמכשולים בדרך, ולגבי דרכים נגישות בשטחי חוץ גם בהתאם לנדרש בתקן הישראלי, ת"י 1918 חלק 2: נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבנין⁽⁹⁾ (להלן – ת"י 1918 חלק 2) בסעיף הדין בדרכים נגישות להולכי רגל;

"חניון ציבורי" – חניון המיועד לשימוש הציבור ואשר מקומות החניה שבו אינם מוצמדים למשתמשים מסויימים; "

(ב) אחרי הגדרת "יחידה מיוחדת" יבוא:

"מקומות חניה נגישים" – מקומות חניה המתאימים לכלי רכב של נכים או לכלי רכב המובילים נכים; "

(ג) אחרי הגדרות "רום מדרגה" ו-"שלח מדרגה" יבוא:
"שטח חוץ" – שטח שמחוץ לבנין הנמצא בתחום גבולות המגרש, למעט שטח חוץ או חלק ממנו שאינו נועד להיות פתוח לקהל. "

(12) בפרט 8.02-

(א) בפרט משנה (א), אחרי "למטרות של בנין ציבורי א' " יבוא "ובשטחי החוץ שלו, ";

(ב) בפרט משנה (ב), אחרי "לאותה קומה" יבוא "וכן לגבי שטחי החוץ שלו, ".

(13) בפרט 8.03 -

(א) בפרט משנה (א) -

(1) אחרי "שימולאו לגבי כל הבנין האמור" יבוא "ולגבי שטחי החוץ שלו, ";

(2) אחרי "או שישמש למטרות של בנין ציבורי א'" יבוא "ולגבי דרכי הגישה לאותו חלק";

(ב) בפרט משנה (ב), אחרי "שימולאו לגבי" יבוא "שטחי החוץ שלו ולגבי".

(14) בסימן ג' לחלק ח', במקום הכותרת יבוא:

(8) י"פ התשנ"ט, עמ' 1535.

(9) י"פ התשס"ב, עמ' 585.

" סימן ג': סידורים מיוחדים לנכים בשטחי חוץ של בנין ציבורי "

(15) במקום פרטים 8.04 עד 8.06 יבוא :

- " חניה 8.03.01 (א)** בחניה של בנין ציבורי ובחניון ציבורי יוקצו מקומות חניה נגישים שמידותיהם ומאפייניהם יתאימו לתנאים המפורטים בסעיף הדין בחניות נגישות בת"י 1918 חלק 2.
- (ב)** דרך נגישה תחבר בין מקום חניה נגיש לבין מעלית או כניסה נגישה לבנין כאמור בפרט 8.04, או לנכס.
- (ג)** מקומות חניה נגישים יימצאו קרוב, ככל האפשר, למעלית הבנין או לכניסה הנגישה לבנין או לנכס, וקרוב, ככל האפשר, לדרך נגישה מקורה, אם קיימת; בבנין בעל מספר כניסות נגישות וחניות סמוכות אליהן, יפוזרו מקומות החניה הנגישים בסמוך לכל הכניסות הנגישות;
- בחניונים ציבוריים, מקומות החניה הנגישים ימוקמו קרוב אל הדרך הנגישה והכניסה הנגישה לחניון.
- (ד)** מספר מקומות החניה הנגישים יהיה כמפורט להלן :

מספר מינימלי של מקומות חניה נגישים			מספר מקומות חניה
רכב גבוה	רכב רגיל	סה"כ	
1	-	1	עד 25
1	1	2	26 עד 50
1	2	3	51 עד 75
1	3	4	76 עד 100
1	4	5	101 עד 150
1	5	6	151 עד 200
1	6	7	201 עד 300
1	7	8	301 עד 400
2	7	9	401 עד 500
ראה פרט משנה (ה)			2% מכלל מקומות החניה
ראה פרט משנה (ה)			12% + 1% מכלל מקומות החניה

"רכב גבוה" - רכב בעל התקן העלאה, כגון מעלון אנכי (אנכון), המאפשר כניסה אל הרכב ויציאה ממנו בישיבה בכיסא גלגלים.

(ה) מקום חניה נגיש אחד לפחות לרכב גבוה יוקצה לכל 8 או חלק מ - 8 מקומות חניה נגישים.

(ו) בחניונים מקורים, שבהם לא ניתן, מבחינה הנדסית, להקצות מקומות חניה נגישים לרכב גבוה - יהיו מקומות החניה קרובים ככל האפשר לכניסה נגישה לבנין, ודרך נגישה תחבר בין מקום החניה לבין הכניסה לבנין.

<p>(ז) על אף האמור בפרט משנה (ד), בבנין הנועד לשמש מטרה מן המטרות המפורטות בפסקה (4) להגדרת "בנין ציבורי ב' " שבפרט 8.01, לא יפחת מספר מינימלי של מקומות החניה הנגישים ממספר היחידות המיוחדות הקבועות בפרט 8.02 (ג).</p>	8.03.02	<p>דרכים נגישות מחוץ לבנין</p>
<p>(א) דרך נגישה אחת לפחות תוביל אל הכניסות הנגישות כאמור בפרט 8.04 של בנין ציבורי ואל שטחי החוץ שלו והיא תהיה הדרך העיקרית המשמשת את הציבור, ואם אין הדבר אפשרי מבחינה תכנונית, היא תהיה קרובה, ככל האפשר, לדרך העיקרית.</p> <p>(ב) מדרכות בשטחי החוץ של הבנין, לרבות בשטח החניה, יותקנו בהתאם לדרישות המפורטות בת"י 1918 חלק 2 בסעיף הדין במדרכות.</p>		
<p>(ג) התקנת ריהוט חוץ ומיתקני חוץ כגון שלטים, תאי טלפון, תיבות דואר, ספסלים, ברזיות, פחי אשפה, לאורך דרך נגישה בשטחי חוץ של בנין ציבורי, תיעשה בהתאם לתנאים המפורטים בת"י 1918 חלק 2 בסעיף הדין בריהוט חוץ ומיתקני חוץ.</p>		
<p>הותקנו לבנין ציבורי מקומות המיועדים להורדת נוסעים ולהעלאתם, יתמלאו לגביהם התנאים המפורטים בת"י 1918 חלק 2 בסעיף הדין באזורי העלאת נוסעים.</p>	8.03.03	<p>אזורים להורדת נוסעים ולהעלאתם</p>
<p>(א) הכניסה הקובעת לבנין תהיה כניסה נגישה; על כניסה נגישה יחולו ההוראות שבפרטי משנה (ב), (ז) ו- (ח) ובפרט 8.05.</p>	8.04	<p>הכניסה לבנין</p>
<p>(ב) כניסה נגישה תהיה במפלס הרחוב או שתוביל אליה דרך ששיפועה אינו גדול מ – 5%; ואולם אם שיפוע הדרך גדול מ – 5%, תהיה הכניסה לבנין באמצעות כבש (רמפה) כאמור בפרט משנה (ג); ואם השיפוע גדול מ- 6%, גם באמצעות מדרגות, כאמור בפרט משנה (ד).</p>		
<p>(ג) הותקן כבש מחוץ לבנין או בכניסה לבנין, יתמלאו לגבי התנאים המפורטים בת"י 1918 חלק 2 בסעיף הדין בכבש.</p>		
<p>(ד) הותקנו מדרגות מחוץ לבנין או בכניסה נגישה לבנין, יתמלאו לגביהן התנאים המפורטים בת"י 1918 חלק 2 בסעיף הדין במדרגות.</p>		
<p>(ה) כניסה לבנין ממקומות חניה נגישים תהיה כניסה נגישה כאמור בפרטי משנה (ב) עד (ד); אם הכניסה לבנין היא באמצעות מעלית, תתאים המעלית לתנאים המפורטים בפרט 8.11.</p>		
<p>(ו) בבנין שבו מספר כניסות המשמשות את הציבור, בגזרות שונות של הבנין, תהיה הכניסה בכל גזרה כאמור כניסה נגישה; ואם יש בו יותר מכניסה אחת המשמשת את הציבור לאותה גזרה, מרחק ההליכה בין שתי כניסות נגישות באותה גזרה לא יהיה גדול מ – 100 מטרים.</p>		

(ז) בכל הכניסות המיועדות לשימוש הציבור יוצבו שלטים המכוונים לכניסות הנגישות; ושמתיקיימות לגביהם דרישות תקן ישראלי, ת"י 1918 חלק 4: נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת⁽¹⁰⁾ (להלן – ת"י 1918 חלק 4), בסעיף הדן בשילוט.

(ח) בכניסה נגישה בעלת דלת שאינה ניתנת לפתיחה מבחוץ באופן עצמאי, תותקן מערכת קשר פנים (אינטרקום) המתאימה לנדרש בענין זה בת"י 1918 חלק 4.

(10) י"פ התשס"ב, עמ' 585.

סימן ד': סידורים מיוחדים לנכים בשטחי פנים בבנין ציבורי

8.05 דלת כניסה (א) בכל כניסה נגישה כאמור בפרט 8.04, תימצא דלת אחת לפחות שרוחבה החופשי בפתח לא יקטן מ- 80 ס"מ, ותיפתח כלפי חוץ עם כיוון היציאה מהבנין הציבורי.

(ב) מפתן לדלת האמורה בפרט משנה (א) לא יתרומם יותר מ- 20 מ"מ מעל מפלס הרצפה, משני הצדדים; עלה הפרש הגובה בין מפלס הרצפה לרום המפתן על 6 מ"מ, ישופע המפתן בשיפוע 50% לכל היותר.

(ג) בבנין ציבורי, שהכניסה הראשית אליו היא באמצעות דלת מסתובבת, תותקן על-יד הדלת האמורה או בקרבתה, דלת כניסה נוספת לבנין שיתקיימו לגביה התנאים שבפרטי משנה (א) ו- (ב).

8.06 דלתות, מחיצות וקירות שקופים בחלקי הבנין המשמשים את הציבור, יסומנו בסימני אזהרה בהתאם לדרישות ת"י 1918 חלק 4, בסעיף ה' בדלתות וקירות שקופים. "

(16) בפרט 8.07 -

(א) פרט משנה (8) – בטל;

(ב) במקום פרט משנה (9) יבוא:

"(9) ניתן להתקין דלת שקופה; זכוכית המשמשת כחומר שקוף, יתקיימו לגביה דרישות תקן ישראלי, ת"י 1099 חלק 1. "

(17) במקום פרט 8.08 יבוא:

8.08 " דרך נגישה בתוך הבנין (א) דרך נגישה אחת לפחות תחבר בין החלקים הנגישים לציבור בבנין ציבורי בהתאם לפרט 8.02 (א) ו- (ב).

(ב) דרך נגישה, או חלק ממנה, המתפצלת מדרך כללית, תסומן בסמל הנגישות הבין-לאומי כהגדרתו בת"י 1918 חלק 4, בסעיף ה' בסמל הנגישות הבין-לאומי; בפרט משנה זה, "דרך כללית" – דרך המחברת בין חלקים וחללים בבנין וכן בין שטחי החוץ לבין הבנין. "

(18) בפרט 8.09, במקום פרטי משנה (ג) ו- (ד) יבוא:

" (ג) במקרה ומטעמים של תכנון או הנדסה לא ניתן לקיים את ההוראות שבפרטי משנה (א) ו- (ב) ובקומה קיימים מפלסי רצפה בגבהים שונים, יותקנו כבשים שישמשו כמעברים ביניהם ועליהם יחולו הוראות אלה:

(1) שיפוע הכבש לא יעלה על 8%;

(2) הפרש הגובה בין תחתית מהלך כבש לראשו לא יעלה על 75 ס"מ והפרש הגובה המצטבר של מספר כבשים ברצף לא יעלה על 150 ס"מ;

(3) רחבו של הכבש בין המעקים או הספים לא יפחת מ- 1.25 מטר;

(4) ייבנו משטחים אפקיים שעמקם ורחבם לא יפחתו מ- 1.25 מטר במקומות אלה:

(א) בראשו ובתחתיתו של כל מהלך כבש;

(ב) במקומות שבהם הכבש משנה כיוון;

(ג) לכל הפרש גובה מרבי של 75 ס"מ.

(5) בקצה החופשי של הכבש או המשטח האפקי המורם מפני הכבש, ייבנה סף אשר גבהו בכל מקום יהיה 5 ס"מ לפחות מעל מפלסם ורחבו לא יפחת מ- 5 ס"מ;

(6) בצד החופשי של הכבש או המשטח האפקי מעל הסף האמור בפסקה (5) ייבנה מעקה וכן לאורך הקירות, אם הם צמודים לכבש או למשטח האפקי; לאורך קירות אלה ניתן להתקין מסעד בלבד במקום המעקה האמור;

(7) למעקה האמור בפסקה (6) יותקן בית אחיזה שמישורו העליון יהיה בכל מקום בגובה 85 עד 95 ס"מ מעל מפלס הכבש או המשטח האפקי; תינתן לבית אחיזה צורה המאפשרת ליד לגרפה בנקל; אם חתכו עגול, יהיה קטרו בין 30 מ"מ ל- 40 מ"מ;

(8) הותקן מסעד נוסף על המסעד האמור בפרט משנה (6), נמוך ממנו, יהיה המסעד דומה בצורתו ובמידותיו לראשון ומישורו העליון יהיה בכל מקום בגובה של 75 ס"מ מעל מפלס הכבש ומישורו העליון של המסעד הראשון יהיה 95 ס"מ מעל מפלס הכבש;

(ד) על אף האמור בפרט משנה (ג), מותר להתקין כבש בשיפוע גדול יותר בתנאים אלה:
(1) ארכו של הכבש האמור לא יעלה על 2.50 מטרים;
(2) שיפועו לא יעלה על 10%.

(ה) פני המשטחים לפני הכבש, אחריו ועל הכבש עצמו יהיו מחוספסים.
(ו) נבנו המשטחים האמורים בפרט משנה (ה) מפלטות אבן, בטון או חומר אחר, עם תפרים, יהיו התפרים על גבי פני המשטחים, ברוחב לא יותר מ- 2 ס"מ, מלאים ישר עם מישור הפלטות וכל השטח ללא גומות או בליטות ומחוספס.

(19) בפרט 8.12 -

(א) פסקה (4) – בטלה.

(ב) בפסקה (15), במקום "40 מ"מ עד 50 מ"מ" יבוא "בין 30 מ"מ עד 40 מ"מ";
(ג) אחרי פסקה (19) יבוא:

"(20) החלל שמתחת למהלך הראשון של גרם מדרגות יהיה חסום למעבר של עוברים ושבים, בהתאם לדרישות ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן במכשולים בדרך."

(20) בפרט 8.13 -

(א) בפרט משנה (ב) -

(1) במקום הרישה יבוא "נמצא לפני תא בית שימוש כאמור חדר שירות, יתמלאו בו התנאים האלה:";
(2) בפסקה (2), במקום "2.40" יבוא "2.30".

(ב) בפרט משנה (ג) -

(1) בפסקה (4), במקום "שבסעיף 8.07 (1), (8), (11), (12) ו-(13)" יבוא "שבפרט 8.07 (1), (10), (11) ו-(12)";
(2) בפסקה (5), במקום "שבסעיף 8.07 (14)" יבוא "שבפרט 8.07 (13) ו-(14)".

(21) פרט 8.18 – בטל;

(22) פרט 8.20 – בטל;

(23) בפרט 8.21, במקום "סעיפים 8.04, 8.05 ו-8.06" יבוא "פרטים 8.03.02, 8.03.03, 8.04 ו-8.05".

(24) פרט 8.22 – בטל;

(25) אחרי פרט 8.25 יבוא;

” סימן ה': סידורים מיוחדים לנכים בבנין ציבורי – אמצעי תקשורת

8.26 טלפון ציבורי (א) טלפון ציבורי, שהותקן בבנין ציבורי או בשטח החוץ שלו, יתאים לתנאים המפורטים בפרטי משנה (ב) ו- (ג); הותקנו מספר טלפונים ציבוריים, אחד מהם לפחות יתאים לתנאים המפורטים בפרטי משנה (ב) ו- (ג), אולם, אם הם מופעלים באמצעים שונים, אחד לפחות מכל סוג יתאים לתנאים המפורטים בפרט משנה (ב) ואחד לפחות יתאים לתנאים המפורטים בפרט משנה (ג).

(ב) טלפון נגיש למתניידים בכיסא גלגלים יתאים לתנאים המפורטים בענין זה בת”י 1918 חלק 4.

(ג) טלפון לבעלי לקות שמיעה יתאים לתנאים המפורטים בענין זה בת”י 1918 חלק 4.

8.27 מערכות התרעה ואזעקה מיתקנים להתרעה שהותקנו בבנין ציבורי יתאימו לנדרש בת”י 1918 חלק 4 בסעיף הדן במערכות התרעה. ”

3. (א) תחילתן של - תחילה ותחולה

(1) תקנות 1 ו- 2 (1) עד (10) – 60 ימים מיום פרסומן של תקנות אלה (להלן – יום הפרסום);

(2) תקנות 2 (11) עד (25) – 30 ימים מיום הפרסום.

(ב) תקנות אלה יחולו על בקשה להיתר שהוגשה לוועדה מקומית ביום תחילתן או לאחריו.

י”ד באב התשס”ד, (1 באוגוסט 2004)
(חמ 3-347)

(-)

אברהם פורז

שר הפנים

(2). דברי הסבר לתקנות (הגשת ערר על סירוב לתת היתר או דחיית התנגדות והדיון בו) (ביטול), התשס"ד – 2004

בתיקון 43 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965, הוקמו ועדות הערר, לפי סעיף 12 א' לחוק והן הוסמכו לדון בעררים על היתרי בניה, במקום הוועדות המחוזיות. ועדות הערר פועלות בהתאם לסדרי הדיון הקבועים בתקנות התו"ב (סדרי הדין בוועדות ערר), התשנ"ו – 1995.

בשעתו לא בוטלו תקנות הגשת הערר שכן הוועדות המחוזיות המשיכו לדון בעררים על היתרים במקביל לוועדות הערר, מכח הוראות המעבר של תיקון 43.

עתה, משהסתיימו הדיונים בעררים על היתרים בפני הוועדות המחוזיות, אין עוד צורך בתקנות הגשת הערר ומוצע לבטלן.

התקנות נדונו והומלצו בפני המועצה הארצית לתכנון ולבניה בישיבתה מס' 449, בתאריך 6.7.04.

**תקנות התכנון והבניה (הגשת ערר על סירוב לתת היתר או דחיית התנגדות והדיון
בו) (ביטול), התשס"ד – 2004**

בתוקף סמכותי לפי סעיף 265 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה - 1965⁽¹⁾, ולאחר התייעצות עם המועצה הארצית לתכנון ולבניה, אני מתקין תקנות אלה:

1. **ביטול** תקנות התכנון והבניה (הגשת ערר על סירוב לתת היתר או דחיית התנגדות והדיון בו), התשכ"ו – 1966⁽²⁾ – בטלות.

ה' בתשרי התשס"ד (20 בספטמבר 2004)

(חמ 2034-3)

(-)

אברהם פורז
שר הפנים

(1) ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

(2) ק"ת התשכ"ו, עמ' 2465; התשמ"ט, עמ' 914.

**(3). מסירת הודעה למתלוננים על החלטה שלא להעמיד לדין והודעה
על זכות להגיש ערר**

להלן הנחיות היועץ המשפטי לממשלה בנושא שבנדון:

1. סעיף 63 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב – 1982 (להלן – החוק) קובע, כי על החלטה שלא לחקור או שלא להעמיד לדין תימסר למתלונן הודעה בכתב, בציון הנימוק להחלטה.
2. בהתאם להוראות סעיף 64 לחוק, רשאי המתלונן לערור על החלטה שלא לחקור, או לא להעמיד לדין כאמור.
3. שאלת תחולת סעיפים 63 ו-64 לחוק בהליכים המנוהלים על ידי תובע שהוסמך מכוח חיקוקים ספציפיים (ולא מכח סעיף 12 לחוק), כדוגמת סעיף 258 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965 וסעיף 264 לפקודת העיריות (נוסח חדש), עלתה בע"פ 322/03 משה ח. אלי ע. בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(3) 851; כך נקבע שם מפי הנשיא ברק (עמ' 861 – 860):

"הגוף העיקרי המנהל את התביעה הוא היועץ המשפטי לממשלה ונציגיו הקבועים בסעיף 12(א)(1)(א) לחוק סדר הדין הפלילי... בנוסף לכך מאפשר החוק סדר הדין הפלילי הסמכתו של אדם לשמש כתובע, אם דרך כלל ואם לסוג משפטים... כל אלה מוגדרים כ"תובעים" על ידי החוק סדר הדין הפלילי. בצד גורמים אלה, מעניקים חוקים ספציפיים שונים (שמחוץ לחוק סדר הדין הפלילי) סמכויות של ניהול התביעה לגורמים שלטוניים שונים (שאינם נופלים להגדרת "תובע" בחוק סדר הדין הפלילי; להלן – תובעים מיוחדים) (ראו למשל סעיף 264 לפקודת העיריות (נוסח חדש); סעיף 258 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965...) אף כאן נציין, כי ההוראות הכלליות שבחוק סדר הדין הפלילי או בדגמים כלליים אחרים ואשר עניינן אופן ניהול התביעה יחולו על כל תביעה פלילית. זאת ועוד: אין כל דבר אשר ימנע מהיועץ המשפטי לממשלה לקבוע כי התובעים המיוחדים יהיו גם בעלי הסמכה על פי סעיף 12(א)(1)(ב) לחוק סדר הדין הפלילי. במצב דברים זה חובשים תובעים אלה שני כובעי תביעה: האחד, אשר מקורו בהוראת סעיף 12(א)(1)(ב) לחוק סדר הדין הפלילי. במצבים אלה, עליהם להשמע כמובן, בכל הנוגע לניהול התביעה, להוראות היועץ המשפטי לממשלה... (ההדגשות אינן במקור).

מהאמור עולה איפוא, כי על יחידות התביעה או יחידות הפיקוח ברשויות המקומיות ובעדות לתכנון ולבניה. מוטלת חובה להודיע למתלונן על החלטה שלא לחקור או שלא להעמיד לדין, בהתאם לסעיף 63 לחוק.

כמו כן, על יחידות אלה להודיע למתלונן, כי לפי סעיף 64 לחסד"פ זכאי הוא לערור על החלטה זו (ולענין זה, ראו גם את הוראות סעיף 5 לחוק לתיקון סדרי המינהל (החלטות והנמקות), התשי"ט – 1958).

**4. ריענון הנחיות לבדיקה ואישור מערכות אספקת מי שתייה
בבניינים רבי קומות, בעת אישור תוכניות בניה, ומתן טפסי איכלוס
(טופס 4)**

רקע כללי

בשנים האחרונות, עקב מחסור בעתודות קרקע בערים רבות והצורך לצופף בנייה, הולכים ונבנים ברחבי הארץ בבניינים רבי קומות המיועדים לאוכלוסיה גדולה מאוד. בניה מסוג זה מביאה מטבע הדברים לצורך במערכות מים מתוחכמות ומורכבות, המחייבות אנשי מקצוע לתכנון, בנייה, טיפול ואחזקה. לצערנו, למרות שיש עליה במודעות הציבור לאיכות המים שהוא שותה, עדיין קיימת מודעות נמוכה לתכנון ותחזוקת מערכות המים ולעמידה בדרישות תקנות ותקנים ישראלים בנושא זה.

בישראל תקנות ותקנים שונים המתייחסים לבנייה ותחזוקה של מערכות אספקת מי שתייה, אך אכיפתם נעשית עבור מערכות בבעלות רשויות, מוסדות ציבור וחברת מקורות בלבד. **מערכות אספקת מי שתייה בבניינים רבי קומות המשמשים למגורים מהווים חלק מרכוש פרטי של דיירי הבניין והאחריות עליהם היא של דיירי הבניין.**

תכנון לקוי, בנייה לא נכונה או תחזוקה לקויה של מערכת אספקת מים בבנין רב קומות, עלולה לפגוע בבריאותם של הדיירים.

לפי חוק התכנון והבנייה, האחריות על התאמת תוכניות בנייה לדרישות החוק הקיימות היא על הרשות המקומית. סעיף 22 של חוק התו"ב קובע שרשות מקומית מגישה לאישור משרדי הממשלה תכניות בניה פרט לתכניות מבני מגורים. עקב כך, תכניות של בניינים המשמשים למגורים בלבד מגיעות לאישור הרשויות המקומיות ולא לאישור משרדי הממשלה השונים.

לכן, על האחראים לבדיקת התכניות ברשויות המקומיות מוטלת החובה להכיר את התקנות וההנחיות המקצועיות של המשרדים הרלוונטיים, וליישם אותן במהלך בדיקת ואישור התכניות והמבנים המיועדים לאכלוס.

המחלקה לבריאות הסביבה במשרד הבריאות עוסקת בין היתר באופן מקצועי באישור תכניות מערכות מים וביוב במערכות ציבוריות ובמגוון רחב של מבנים (פרט למבני מגורים), וכן בפיקוח על הקמת המערכות ועל תחזוקה שוטפת שלהן. בנוסף אחראית המחלקה להפצת תקנים והנחיות בנושא. משרד הבריאות אינו בעל סמכות לכניסה ומעקב אחר איכות המים בבתי מגורים פרטיים, וזאת על פי פקודת בריאות העם חלק ה-1 סעיף 52ד, סמכויות כניסה ובדיקה:

"אדם שהורשה לכך מטעם שר הבריאות רשאי להיכנס ליטול דוגמאות מים בכמויות הנחוצות לצורך בדיקת איכותם התברואית ולערוך ביקורת על התקינות התברואית של מתקן השתייה, ובלבד שלא ייכנס אדם לחצרים המשמשים למגורים בלבד ללא רשותו של המחזיק בחצרים".

בחלק מהבניינים רבי הקומות קומת הקרקע משמשת למשרדים ועסקי מסחר, שחלקם דורשים תהליך רישוי, אך לא תמיד של משרד הבריאות אלא של הרשות המקומית.

בשל כל האמור לעיל, קיימת חשיבות עליונה לבדיקת תכניות מערכות אספקת מי שתייה בבניינים, כולל צנרת מים ומיכלים המהווים חלק ממנה, פיקוח על הבניה ומתן טופס אכלוס – הכל באמצעות הרשות המקומית.

להלן ריכוז ההנחיות הקיימות בנושא זה :

תקנים/תקנות

1. תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התש"ל 1970 כולל הל"ת – הוראות למתקני תברואה.
2. תקן ישראלי 1205.1 דצמבר 1999 "התקנת מתקני תברואה ובדיקתם – מערכות שרברבות : מערכות אספקת מים קרים וחמים".
3. תקן ישראלי 1525 חלק 2 אפריל 1999 "תחזוקת בניינים – בנייני מגורים וסביבתם הקרובה – מערכות שירות".
4. תקן ישראלי 5452 : בדיקת מוצרים הבאים במגע עם מי שתייה.
5. תקנות בריאות העם (איכותם התברואית של מי שתייה) התשל"ד – 1974.
6. תקנות בריאות העם (מערכות בריכה למי שתייה) התשמ"ג – 1983.
7. תקנות בריאות העם (התקנת מכשיר מונע זרימת מים חוזרת) התשנ"ב – 1992 כולל הנחיות משרד הבריאות אשר יצאו בנושא.
8. תקנות בריאות העם (מתקן דישון במערכת מים) התשמ"ז - 1987
9. הנחיות לניקוי וחיטוי מערכות אספקת מים – משרד הבריאות (עדכון אחרון)
10. הנחיות למניעת זרימה חוזרת במערכות כיבוי אש – משרד הבריאות (מרץ 2002)
11. חוק רישוי עסקים התשכ"ח, 1968
12. הנחיות משרד הבריאות בנושא מערכות אספקת מים (קיימות ועתידיות).

שלב אישור תכנית הבניה.

יש לבדוק התאמת תכנית מערכת אספקת המים הקרים והחמים לדרישות התקנות והתקנים המפורטים לעיל.
כדאי לשים דגש לתחומים הבאים שהינם בעלי השפעה תברואית :

נושא	תקנות והנחיות משרד הבריאות	ת"י 1205.1	הל"ת פרק 2	ת"י 5452
אגירת מים	מערכות בריכה למי שתייה סעיפים : 9 - 7, 11א, 12 - 22.	סעיף 3.2.1	סעיפים 2.8, 2.9, 2.10	
מניעת זיהום מי שתייה	1. מתקן דישון במערכת מים 2. התקנת מכשיר מונע זרימת מים חוזרת 3. הנחיות למניעת זרימה חוזרת במערכות כיבוי אש	סעיף 2.1	סעיף 2.2	
סחרור ורענון המים		סעיף 3.2.1.2, 3.3.2		
אביזרים הבאים במגע עם מי שתייה			סעיף 2.4	כל סעיפי התקן
גישה למערכת אספקת מים לצורך תחזוקה	מערכות בריכה למי שתייה סעיף 10	סעיף 2.2.1 סעיף 3.2.1.3		

שלב טופס אכלוס (טופס 4)

בבדיקה לצורך מתן טופס אכלוס לקבלן הבניין יש לבדוק את הפרטים הבאים:

1. התאמת מערכות אספקת מי השתייה בבניין לתכניות המאושרות.
2. התאמת אביזרי מערכות המים לאלו שאושרו בתכניות.
3. קבלת קובץ מסמכי בניין הכולל התייחסות לפרטים הנדרשים בתקן ישראלי 1525 סעיף 2.5.2.1. עותק מהקובץ ישמר ברשות המקומית לצורך תיעוד. עותק שני יימסר לדיירי הבניין.
4. ביצוע ניקוי וחיטוי מערכות אספקת מי השתייה לפני האכלוס על פי דרישות הל"ית סעיף 2.17. הניקוי והחיטוי יעשו בהתאם להנחיות משרד הבריאות לניקוי וחיטוי מערכות אספקת מים (נוסח מעודכן).
5. בדיקת איכות מי השתייה במערכת והתאמתם לדרישת התקנות.
6. קבלת הנחיות לוועד הבית או תוספת לקובץ מסמכי הבניין ובהן מפורטות דרישות לתחזוקה מערכות אספקת מי השתייה על פי תקן ישראלי 1525 פרק ג.

המלצות כלליות

1. רצוי שבכל רשות מקומית יהיה מקום בו ירוכז כל המידע בדבר קבצי מסמכי הבניין של כל הבניינים ברשות.
2. באותו מקום ימצאו גם עותקים מכל התקנות וההנחיות הרלוונטיים לנושא מערכות אספקת מי שתייה בבניינים, כולל דרישות התחזוקה השוטפת במערכות אלו. חשוב לשמור על קשר רציף עם לשכת הבריאות בתחומה נמצאת הרשות לצורך התעדכנות, פתרון בעיות וכו'.
3. מומלץ כי שמות האחראים ברשות המקומית לנושא זה יועברו לידי נציגי דיירים בבניינים ויעמדו לרשותם.
4. נציג העיריה ייזום פנייה לוועדי הבתים אחת לשנה ובה תזכורת לגבי הצורך בתחזוקה של מערכות אספקת מי השתייה. כמו כן יעביר עדכונים שוטפים לוועדי הבתים (לדוגמא: כאשר יוצאות הנחיות חדשות, כאשר מתעדכנת רשימה של אנשים העוסקים בניקוי וחיטוי מערכות מים, התקנת מז"חים וכו').

**(5). הסכם עקרונות עם ההסתדרות בנדון תוכניות
ההבראה ברשויות המקומיות**

נשיא בית הדין לעבודה נתן ביום 11.11.2004 את החלטתו בענין הסדרי ההבראה ברשויות המקומיות.

להחלטת הנשיא צורף הסכם עקרונות עליו חתומים נציגי ההסתדרות ומרכז השלטון המקומי שעניינו עקרונות להבראת הרשויות המקומיות.

על פי הסכם העקרונות ברשויות המקומיות לתכניות ההבראה שהגישו שאושרו על ידי משרד הפנים עד ליום 11.11.2004 יחתם ההסכם עם ההסתדרות לצורך ביצוע התכנית עד ליום 9.12.2004.

ברשויות אשר תוכנית ההבראה שהגישו יאושרו על ידי משרד הפנים לאחר מועד זה, יחתם הסכם כאמור עם ההסתדרות לביצוע התכנית בתוך 30 יום מיום שהתוכנית המאושרת על ידי משרד הפנים תתקבל בהסתדרות המעוף.

תוכניות ההבראה יעשו בהתאם להסכם העקרונות.

על מנת לאפשר ביצוע מהיר של תוכניות ההבראה תעביר כל רשות מקומית שאושרה לה תוכנית הבראה על ידי משרד הפנים מיידית עותק מההסכם להסתדרות המעוף.

הסכם העקרונות מאפשר צמצום מועסקים למשרות בהתאם לתכנית ההבראה שתאושר על ידי המשרד.

במסגרת זו ניתן לצמצם היקף משרה של עובד מסוים למעט במקרים בהם היקף המשרה נקבע בהסכם קיבוצי. (כגון מזכירת ביה"ס שהיקף משרתה נקבע לפי מספר כיתות).

תנאי הפרישה של עובדים שיפוטרו במסגרת תוכניות ההבראה יהיו בהתאם לחוזר מנכ"ל משרד הפנים ממאי 1957 ובלבד שהמוצע הכולל של התוכנית לגמלה וכלל המפוטרים לא תעלה על 4%.

מעבר מאחוזים המגיעים לעובד מכח החוק.

טרם ביצוע הפיטורין תועבר רשימת המפוטרים לאגף כוח אדם ושכר ברשויות מקומיות. על שינוי ברשימת המפוטרים תודיע הרשות לאגף לכ"א.

רצ"ב החלטת נשיא בית הדין הארצי לעבודה והסכם העקרונות.

בבית הדין הארצי לעבודה

סק 1016/04

המבקשת

לשכת המסחר תל-אביב, איגוד לשכות המסחר

-

המשיבה

הסתדרות העובדים הכללית החדשה

סק 1017/04

המבקשת

התאחדות התעשיינים בישראל

-

המשיבה

הסתדרות העובדים הכללית החדשה

סק 1018/04

המבקשים

1. רשות הנמלים
2. רשות שדות התעופה בישראל
3. איגוד הבנקים

-

המשיבה

הסתדרות העובדים הכללית החדשה

סק 1019/04

המבקשת

מדינת ישראל

-

המשיבה

הסתדרות העובדים הכללית החדשה

מתייצב בהליכים

מרכז השלטון המקומי בישראל

בפני הנשיא סטיב אדלר

החלטה

- [1] היום חתמו בפני נציגי ההסתדרות ומרכז השלטון המקומי על הסכם עקרונות להבראת הרשויות המקומיות, אשר העתקו מצורף להחלטה זו. במעמד זה מברך בית הדין את בעלי הדין וכל הנוגעים בדבר, לרבות נציגי משרד הפנים והממונה על השכר במשרד האוצר על הישגם זה. יפה עשו הצדדים עת נרתמו למאמץ לפתרון משבר השכר ברשויות המקומיות ובכך הביאו לקיצה את התופעה הנפסדת של אי - תשלום שכרם של עובדים רבים. בגיבוש הסכם העקרונות, יש כדי להתוות את הדרך להבראת הרשויות. בית הדין תקווה, כי הצדדים יסיימו את המלאכה בה החלו ויחתמו על תכניות הבראה מקומיות, שיהא בהן כדי להבטיח את תפקודן השוטף של הרשויות. בהמשך להליך זה ובמסגרת הדיווחים של הצדדים לבית הדין יינתנו להלן הנחיות לשם ביצוע הסכם העקרונות.
- [2] עד ליום 5.12.2004 ידווחו הצדדים לבית הדין, כדלקמן: [א] על התקדמות הליכי החתימה על תוכניות ההבראה ברשויות המקומיות, ובתוך כך יציינו באלו רשויות נחתמו הסכמים מקומיים. [ב] על תשלום שכר עובדי הרשויות לחודשים ספטמבר ואוקטובר וזאת בהתאם למתכונת הדיווחים שהוגשו לבית הדין עובר לחתימת הסכם העקרונות.
- [3] ביום 12.12.2004 וביום 12.1.2005 ידווחו הצדדים לבית הדין על התקדמות עבודת הצוות להסדרת נושא התשלומים לקופות הפנסיה, קרנות ההשתלמות וקופות הגמל.
- [4] אשר להפחתת השכר של עובדי המינהל במערכת החינוך בשיעור 13% וכן הפחתות חד-צדדיות רוחביות בהיקפי משרות - בית הדין יכריע בסוגיה זו במסגרת החלטה נפרדת, על סמך טיעוני הצדדים.
- [5] בית הדין רושם לפניו את הצהרת נציגי מרכז השלטון המקומי, לפיה שיעור (אחוז) העובדים המועסקים בחוזים אישיים, למעט נבחרי ציבור ועובדים

במשורות סטטוטוריות, אשר יפוטרו בעת ביצוע תכנית ההבראה יהא זהה לשיעור המפוטרים מקרב עובדי הרשות המקומית לצורך סעיף זה יחשבו עובדים "בחוזים אישיים" - מי שבתפקיד ניהולי או מקצועי או במשרת אמן. לעומת זאת, עובדים מן השורה, כגון עובדים זמנים או ארעיים, לא יחשבו לענין סעיף זה כעובדים "בחוזים אישיים".

בעת בה תעביר הרשות להסתדרות את רשימת המועמדים לפיטורים תודיע הרשות להסתדרות גם מי הם המועסקים בחוזים אישיים המועמדים לפיטורים, לפי עקרון השיעור (האחוז) הזהה שלעיל. באותם מקרים חריגים בהם תסבור הרשות שאין בידה לפטר מי מהעובדים בחוזים אישיים הכלולים ברשימת המועמדים לפיטורים, בשל מהות התפקיד אותו הוא ממלא ינהגו הצדדים בהתאם למנגנון הקובע בשלב ד' שבסעיף 2 להסכם העקרונות המצ"ב, אלא שחלף הממונה האזורי על יחסי העבודה יבוא הממונה הארצי על יחסי העבודה או בורר אחר שיוסכם על הצדדים.

[6] בית הדין רושם לפניו את הצהרת נציגי מרכז השלטון המקומי, כי במהלך תקופת ההבראה ועם סיום הפחתת השכר במסגרת תוכנית עידוד הצמיחה, יעשה מרכז השלטון המקומי להפחתת שכרם של העובדים והנבחרים המשתכרים מעל 82.5% משכר מנכ"ל (ותיק) ברשות המקומית, בשיעור שיוסכם בין הרשות המקומית לבין העובד או הנבחר ולא יעלה על 10% משכרו. לשם ביצוע התחייבות זו יוציא מרכז השלטון המקומי חוזר לרשויות.

[7] בית הדין רושם לפניו את הודעתו של הממונה על השכר, כי האמור בהסכם העקרונות המצורף בזה מקובל עליו.

ניתנה במעמד נציגי הצדדים: מר דב קהת מנכ"ל מרכז השלטון המקומי, מר יעקב אגמון סמנכ"ל משאבי אנוש במרכז השלטון המקומי, מר יצחק רוכברגר יו"ר ועדת העבודה במרכז השלטון המקומי; מר ליאון מורוזובסקי יו"ר הסתדרות המעו"ף, מנהלי חטיבות בהסתדרות המעו"ף, עו"ד אהרון יהנה, מר סאלח סעד ומר ~~שלמה סעד~~; מר יסדאל שפיצר מנהל אגף כוח אדם ושכר ברשויות המקומיות - משרד הפנים; עו"ד מנחם לפידור - בא כוח מרכז השלטון המקומי, עו"ד דורון יפת, הלשכה המשפטית של האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות.

היום, כ"ז בחשוון התשס"ה (11 בנובמבר, 2004).

סט"ב אדלר, נשיא

עקרונות להבראת הרשויות המקומיות

[1] זכותם של עובדים לשכר מלא במועדו תמוות עבודתם הינה זכות חקוקה ובסיסית שאין נעלה ממנה. תשלומי השכר לעובדי הרשויות המקומיות ישולמו על-ידי הרשויות המקומיות במלואם ובמועדם. כך זכאים גם מקבלי הפנסיה התקציבית לגימלתם המלאה במועדה. הצדדים רושמים בפניהם את הודעת משרד הפנים כי יעקוב אחר ביצוע התוכנית וינקוט בצעדי התערבות, בהתאם לסמכויותיו על פי הדין, במידה ויסתמן פיגור בתשלומי השכר.

[2] מרכז השלטון המקומי וההסתדרות החדשה יפעלו לגיבוש הסכמי הבראה ופיתרון משבר אי תשלום השכר ברשויות המקומיות על פי סיכום שהושג בבית הדין הארצי לעבודה ביום 22.9.04.

על בסיס מסגרת מסמך עקרונות זה יחתמו, עד ליום 09.12.2004, תוכניות הבראה בכל הרשויות המקומיות אשר תוכניות ההבראה שהגישו אושרו על ידי משרד הפנים. רשויות נוספות שתוכניות הבראה שיוגשו מטעמן יאושרו על ידי משרד הפנים במועד מאוחר מזה שלעיל (9.12.2004), תפעלנה אף הן בהתאם לעקרונות הכלולים במסמך זה ותחתומנה על הסכם הבראה מקומי בתוך 30 ימים מיום שתכנית ההבראה התקבלה בהסתדרות המעוף.

כל תוכניות ההבראה וההתייעלות ברשויות המקומיות תעשנה בהתאם להסכם עקרונות זה. תכניות ההבראה המקומיות תאושרנה בחתימת מרכז הסתדרות המעו"ף ומרכז השלטון המקומי.

התוכנית ברמת הרשות המקומית תכלול צמצום מועסקים ומשרות בהתאמה לתוכניות ההבראה המאושרות על ידי משרד הפנים. צמצום משרות כולל אף צמצום היקף משרה של עובד פלוני ובלבד שהיקף המשרה לא נקבע בהסכם קיבוצי. אין באמור כדי למנוע פיטורי עובד פלוני במקום צמצום היקף משרתו.

הסדר שלבי להפחתת תקנים ופרישת עובדים (משלב הפרישה מרצון לשלב "פיטורי הסכמה") יהא על פי הנוהל המפורט להלן:

שלב א' - הרשות בתאום עם משהו הפנים תקבע את היקף הפיטוריים הנגזר מתוכנית ההבראה. להודעה שנימסר להסתדרות על היקף הפיטוריים האמור מצטרף רשימת כל עובדיה השכירים של הרשות, לרבות המועסקים על פי חוזה עבודה אישי, עובדים במשרות סטטוטוריות ונבחרים.

שלב ב' - יוצע לעובדי הרשות הסדר פרישה מרצון. עם זאת, הרשות שומרת לעצמה את הזכות שלא להיעתר לבקשתו של עובד לפרישה מוקדמת, בהתאם לצרכי הרשות.

שלב ג' - מספר המפוטרים בשלב זה יעמוד על היקף המפוטרים שנקבע בשלב א' בהפחתת מספר העובדים אשר בקשתם לפרישה מרצון לפי שלב ב' לעיל נענתה בחיוב. העובדים שנקלטו אחרונים יהיו המועמדים הראשונים לפיטורים והכל תוך התחשבות בקריטריונים הקבועים בחוקת העבודה לעובדי הרשויות המקומיות.

שלב ד' - תוקם ועדה פריטטית ברשות סמנכ"ל מרכז השלטון המקומי ויו"ר הסתדרות המעו"ף כדי להכריע בחילוקי דעות באשר לזהות המפוטרים. ככל שחברי הוועדה לא יגיעו להסכמה בתוך 7 ימים יפעלו כאמור בסעיף ג) לסיכום הדברים מיום 22.9.2004 כדלקמן: "חלפו 7 ימים... ונותרו חילוקי דעות העניין יוכרע אצל בורר מוסכם על ידי הצדדים בהליך שלא ימשך יותר מ- 7 ימים". הבורר יהא הממונה האזורי על יחסי העבודה או בורר אחר שיוסכם על הצדדים.

תנאי הפרישה לכל העובדים הפורשים במסגרת תוכנית ההבראה יהיו בהתאם לתנאים שנקבעו על ידי משרד הפנים במאי 1997.

תנאי פרישה המתייחסים לעובדים בדירוג העובדים הסוציאליים יהיו בהתאם לתנאים שנקבעו על ידי משרד הפנים במאי 1997 (לעניין זה יבוא המונח "רמת גמול" במקום המונח "דרגה"), וכן בהתאם לתנאים שנקבעו בחוזר מנכ"ל מרכז השלטון המקומי מספר 405 מחודש ינואר 2003.

[3] הרשויות המקומיות הפועלות במסגרת תיקון 31 לחוק ההסדרים ואשר חתמו על תכנית הבראה מאושרת עם ההסתדרות, יעשו כל שלאל ידם לתשלום השכר המלא של עובדיהן במהלך התוכנית ובהקדם האפשרי. ככל שגובה שכר חלק מעובדי הרשות הוגבל על פי תיקון 31 לחוק ההסדרים לשכר הממוצע במשק, תשולם היתרה שלא שולמה במועדה, בהתאם לתיקון 31 לחוק ובצרוף ריבית חשב כללי רגילה לתקופת הפיגור בתשלום השכר.

[4] באותן רשויות בהן חלה ונוכחית הבואה המאושרת על ידי משרד הפנים ומתקיימות בהן הכתות שכן ודחיות תשלומים, להט זכאים העובדים מכוח הטכס קיבוצי, באופן חד צדדי על ידי המעסיק, ולמעט נושאים שבהם תלויים ועומדים הליכים משפטיים, מוסכם כדלהלן: התשלומים הנוגעים לשנת 2004 יוחזרו לעובדים על ידי הרשויות המקומיות. כמו כן, תבוטלה החלטות החד צדדיות הללו הפוגעות בזכויות שנקבעו בהסכמים קיבוציים כאמור. אשר לתביעות הנוגעות לשנים עברו, הנושא מועבר להכרעה במישור המקומי. במידה ולא יבוא נושא זה על פתרוננו במישור המקומי שומרת לעצמה ההסתדרות את כל זכויותיה מכל סוג שהוא. מרכז השלטון המקומי יוציא חוזר בעניין זה וינחה הרשויות שלא לפעול באופן חד-צדדי בעניין זכויות שנקבעו בהסכמים קיבוציים.

[5] נקבע בין הצדדים שככלל, לא יקלטו עובדים מכל סוג שהוא, למעט עובדים אשר קליטתם אושרה על ידי ועדת החריגים, כמפורט להלן, במקום העובדים שיפוטרו במסגרת תכנית ההבראה. כמו כן, ישמר הסטטוס קוו בסוגיית העסקת עובדי קבלן וחברות כוח אדם וככל שיופר הסטטוס קוו שומרת לעצמה ההסתדרות את כל זכויותיה.

תוקם ועדת חריגים ארצית לקליטת עובדים ברשות מקומית הכלולה במסגרת הסדרי ההבראה. ועדת החריגים תהא בהרכב נציג משרד הפנים, סמנכ"ל השלטון המקומי ויו"ר הסתדרות המעו"ף. החלטות הוועדה תתקבלנה ברוב קולות. ככל שאחד מתברי הוועדה יבקש להשהות את כניסת החלטת הוועדה לתוקף יודיע על כך בסיום ישיבת הוועדה. בהתאם, תושהה כניסת החלטה לתוקף למשך תקופה שלא תעלה על 10 ימים.

[6] בסוגיית ניכויי השכר ברשויות שעובדיהן נעדרו מעבודתם על רקע אי תשלומי השכר, יעבר הנושא להכרעה פריטטית של יושב ראש המרכז לשלטון מקומי ויו"ר ההסתדרות החדשה. ככל שאלה לא יגיעו להסכמה יכריע בדבר בית הדין הארצי לעבודה מכוח סמכותו הקבועה בסעיף 79א לחוק בתי המשפט, [נוסח משולב] התשמ"ד - 1984. בעניין זה תשמר זכותו של היועץ המשפטי לממשלה להתייצב לדיון בהליך.

בנסיבות המיוחדות שנוצרו ומבלי שהדבר יהווה תקדים, לא ינוכה בפועל שכר העובדים שנעדרו מעבודתם על רקע אי תשלום שכרם עד למיצוי ההליך בעניין זה כאמור לעיל.

16
100

אשר לעובדים שקיבלו את שכרם המועד אך נעדרו מהעבודה עקב שביתה
בתאריכים: 1.9.2004 (שבת יום זה נוכח כגור); 2.9.2004; 21.9.2004; 22.9.2004 ינוכה
שכרם כדלקמן.

בשכר חודש מרץ 2005 - חצי יום

בשכר חודש אפריל 2005 - חצי יום

בשכר חודש מאי 2005 - יום

בשכר חודש יוני 2005 - יום

[7] המעסיק מתחייב לקיים שקיפות וגילוי מידע רלוונטי כלפי ארגון העובדים,
ביחס לתוכניות ההבראה, המצב הכספי של הרשות והמועסקים ברשות, לרבות
עובדי חברות כוח אדם ויועצים חיצוניים.

[8] הצדדים בשיתוף משרד הפנים יקימו ועדת מעקב לעניין תשלומי השכר
וההקצאות הכספיות באיגודי ערים לכבאות, מים וביוב. לא יאוחר מיום 1.2.2005
יגישו הצדדים לבית הדין דיווח מפורט לגבי תשלום השכר המלא והתשלומים
הנילווים באופן השוטף בגופים האמורים.

[9] הצדדים בשיתוף הגורמים הנוגעים בדבר יקימו ועדת מעקב לעניין תשלומי
השכר וההקצאות הכספיות בגופי הסמך העירוניים והבין עירוניים, דוגמת איגוד
ערים לאיכות הסביבה, והמתנסיים המתוקצבים על ידי הרשויות. לא יאוחר מיום
1.2.2005 יגישו הצדדים לבית הדין דיווח מפורט לגבי תשלום השכר המלא
והתשלומים הנילווים באופן שוטף בגופים האמורים.

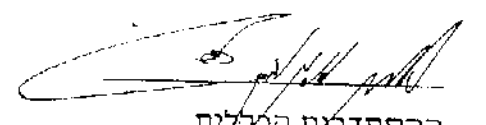
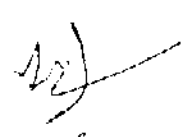
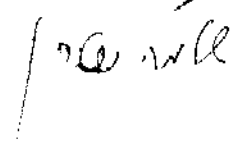
[10] בכלל זכותם של העובדים לתשלום שכר, באה אף הזכות לתשלומים ולהפרשות
הנילוות. יוקם צוות בהשתתפות נציגי הצדדים ומשרד הפנים להסדרת נושא
התשלומים לקופות הפנסיה, קרנות השתלמות וקופות גמל תוך בחינת הזכויות,
היועצות ותאום עם רשות המיסים ואגף שוק ההון במשרד האוצר. הוועדה תעשה
מאמץ לסיים את עבודתה בתוך 60 יום.

(11) מיצוי תביעות - וזו עניינת יתנויכו לא לגרוש הפחתיונו שכר או הרחבת היקף המנטוויכ בנידלן יישור ינומנית ההבראו, וזאת מעבר להסכם ההבראה הנואשו על ידי משרד הפנים, למעט אם נקבע הדבר בהסכמים קיווציים ארציים

(12) תחולה - התקופה לתוכניות ההבראה ברשויות תמשך עד 31.12.06. ההסכמים, ההסדרים, ההסכמות, הנוהגים והנהלים שהיו קיימים ערב חתימת הסכם עקרונות זה, ימשיכו לחול, ואין בהסכם עקרונות זה כדי לגרוע מהם. היתה סתירה בין הוראות הסכם עקרונות זה לבין הוראות המיימות ערב חתימת הסכם עקרונות זה, יחולו הוראות הסכם עקרונות זה לעניין המוסדר בו ולתקופה האמורה בו בלבד (עד ליום 31.12.2006).

לאישור העקרונות לעיל באנו על החתום היום, כ"ז בחשוון התשס"ה (11 בנובמבר, 2004).

מרכז השלטון המקומי

ההסתדרות הכללית

6. תשלום ארנונה השנויה במחלוקת, המוטלת על המדינה על ידי

הרשויות המקומיות

הונחנו על ידי המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (יעוץ), עו"ד מלכיאל בלס, להביא בפני הרשויות המקומיות סיכום דיון בנושא שבנדון, בעקבות דיון שהתקיים אצל עו"ד בלס בבג"צ 3453/04 עיריית רחובות נ' מדינת ישראל - משרד הבריאות, שעניינו חבות בארנונה של התחנות לטיפול באם ובילד.

א. עמדת היועץ המשפטי לממשלה לסוגיית תשלום ארנונה שנויה במחלוקת

בדיון המוזכר לעיל, הובהר כי עמדת היועץ המשפטי לממשלה, אשר הוגשה לבית המשפט המחוזי בבאר-שבע בה"פ 4103/97 רותם אימפורט נגב נ' המועצה האזורית תמר ואח' (להלן - פס"ד רותם אימפורט) לפיה חל על הנישום חובה לשלם לרשות מקומית סכום ארנונה השנוי במחלוקת, אף בטרם ניתנה הכרעה של ערכאת שיפוט מוסמכת, התייחסה לסכסוך בין גוף פרטי לרשות מקומית. המדינה לא היתה צד פורמלי לאותו הליך, ולפיכך, העמדה שהוצגה כלל לא דנה בסוגיית תשלום ארנונה על ידי המדינה, ולא ביקשה לקבוע מסמרות באשר לאופן שבו על המדינה לנהוג כאשר היא סבורה שסכום הארנונה הנדרש ממנה שנוי במחלוקת. בנוסף, אין לפרש את האמור בעמדת היועץ המשפטי לממשלה, שהוצגה כאמור, כשולל את זכותו של כל אזרח – כמו גם של המדינה - לתקוף בבית משפט מוסמך חיוב ארנונה אם יש בידו עילה לעשות כן, ולבקש צו מניעה או צו ביניים שיורה על איכות תשלום החלק השנוי במחלוקת. זאת ועוד, חלק מהנימוקים שבעמדת היועץ המשפטי לממשלה שהוצגה בפרשת רותם אימפורט מתייחסים בבירור לחשש, כי הרשויות מקומיות לא תוכלנה לגבות ארנונה מנישומים שניצלו את תקופת בירור המחלוקת לשם העברת נכסי מקרקעין שבעלותם לצד אחר, והרשות לא תוכל לעכב את ההעברה ותישאר בידיים ריקות. מובן, כי חשש זה אינו חל לגבי המדינה נהפוך הוא, מהדוגמאות שהוצגו בפני משתתפי הדיון, עלה חשש לשימוש לרעה בעמדה האמורה כנגד המדינה כ"כיס עמוק", וזאת על ידי הגשת דרישות תשלום בלתי חוקיות הנשענות כמדומה על פרשנות מוטעית של עמדת היועץ המשפטי לממשלה כאילו חייבת המדינה לשלם כל דרישה. עוד נציין, כי מאז שניתנה עמדת היועץ המשפטי לממשלה ניתן פסק הדין בעת"מ מחוזי חיפה 682/02 בתי זיקוק לנפט נ' המועצה האזורית זבולון (דינים מחוזי, ל"ג(7) עמ' 335), שממנו עולה, לכאורה כי סכום ארנונה שעדיין אינו חלוט לא ישולם במסגרת הליכי גבייה מינהליים.

ב. בנוסף לכך נקבע באותו דיון, כי ראוי לרענן ולאזכר את הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 6.1200 מיום 1.4.69 אשר עודכנה ביום 6.3.03, ואשר לפיה:

"1. בטרם תוגש תביעה על ידי רשות מרשויות המדינה נגד רשות מקומית, ייעשה ברור מוקדם בין הנוגעים לענין כדי לבחון את האפשרות להסדיר את הנושא שבמחלוקת – ללא היזקקות לערכאות. זאת מטעמי תקינות ציבורית וחסכון במשאבי כוח אדם וכסף.

(א) לפני פניה לפרקליט המחוז בבקשה להגיש תביעה אזרחית נגד רשות מקומית – יש להעביר את נושא התביעה בתיאום עם פרקליט המחוז, לידיעת הממונה על המחוז.

(ב) בהתאם להסדר שסוכם עם משרד הפנים, ינסה הממונה על המחוז להביא להסדר הנושא ולהיענות לתביעה.

(ג) בכל דיון בין הממונה על המחוז לבין המשרד הממשלתי ישותף פרקליט המחוז או נציגו.

(ד) לא נענתה התביעה תוך שלושים ימים מעת מסירתה לטיפול הממונה על המחוז, רשאי פרקליט המחוז המתאים באישור אחד מאלה: היועץ המשפטי לממשלה, פרקליט המדינה, המשנה לפרקליט המדינה או מנהל המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה – לפתוח בהליכים משפטיים אם מכל הבחינות האחרות רואה הוא מקום לכך".

יש לציין כי משרד הפנים הורה בעבר בהנחיותיו כי תקויים הדדיות בהסדר זה – היינו שלא תוגש תביעה אזרחית נגד רשות מקומית בטרם נעשה בירור, כמפורט לעיל, בין הממונה על המחוז לבין פרקליט המחוז והיועץ המשפטי של המשרד המתאים.

הנחיה זו של משרד הפנים אומצה כחלק בלתי נפרד מהנחיות היועץ המשפטי לממשלה.

ג. עמדת היועץ המשפטי לממשלה בענין רותם אימפורט נגב בע"מ לא התיימרה לשנות הנחיה זו, ומקום שהמדינה סבורה, כי יש בידה עילה לתקוף חיוב ארנונה והיא מבקשת לתוקפו בפני בית משפט מוסמך, הרי קודם שתפנה לבית המשפט, כאמור בסעיף א לעיל, עליה לנקוט בצעדים המנויים בהנחייה 6.1200 הנ"ל.

ד. **לסיכום**
משרד ממשלתי אשר קיבל דרישה לתשלום ארנונה שאינו חולק עליה ישלמה במועד. אם הוא חולק על הסכום שנדרש ממנו, ישלם המשרד את הסכום שאינו שנוי במחלוקת במועדו, ולגבי החלק השנוי במחלוקת יפנה לאלתר לרשות המקומית ויביא בפניה את השגותיו לגבי אותו חלק. אם לא הגיע המשרד להסכמה עם הרשות המקומית לגבי החלק השנוי במחלוקת שבהודעת הארנונה, ינהג המשרד לפי הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 6.1200, שהוזכרה לעיל.

דוגמאות להטלת ארנונה שלא כדין על ידי הרשויות המקומיות על נכסי מדינה.

לאחרונה הוברר כי בתוקף סמכותן של הרשויות המקומיות, לפי סעיף 3 לפקודת מסי עירייה ומסי ממשלה (פיטורין) להטיל ארנונה על נכסי מדינה, היו מקרים בהם הטילו הרשויות המקומיות חיובי ארנונה על נכסי המדינה שלא כדין. להלן יובאו מספר דוגמאות, שאינן ממצות, לחיובים, כאמור.

הדוגמאות:

(1) הדוגמא הנפוצה ביותר לאי חוקיות, כאמור, היא קביעת חיוב בצו המיסים, לפי זהות, מיהות המשתמש ולא לפי סוג השימוש. כידוע, הקריטריונים הרלבנטיים לענין הטלת ארנונה, נקבעו בסעיף 8 לחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב), התשנ"ג – 1992 (להלן – החוק) לפיהם יש להטיל ארנונה לפי סוג הנכס, שימושו ומקומו. לפיכך, אין להטיל ארנונה לפי מיהות המשתמש בנכס וזהותו.

הלכה זו אף נפסקה לאחרונה בשני פסקי דין של בית המשפט העליון:

1. ע"א 8588/00 עיריית עפולה נ' בזק.
2. ע"א 4335/02 עיריית צפת נ' בזק.

בפסקי דין אלה פסל ביה"מ חוקיות הפריט "חברה ממשלתית" בצו המיסים בקבעו כי "זהות המחזיק בנכס איננה נמנית על הקריטריונים הרלבנטיים" (לפי סעי' 8 לחוק).

לפיכך, אין הרשות המקומית מוסמכת לקבוע בצו תעריף מיוחד לנכסים המוחזקים ע"י המדינה. (אלא אם יקבעו שרי הפנים והאוצר סיווגים נפרדים לנכסי מדינה על פי הוראות סעי' 3(ג) לפקודת מסי עירייה ומסי ממשלה (פיטורין)).

כמו כן אין הרשות המקומית מוסמכת לסווג את נכסי המדינה, רק בשל היותם נכסי מדינה, תחת הסיווג "משרדים, שרותים ומסחר", למרות שבפועל נעשה באותו נכס שימוש שונה. כאמור, על הרשות לסווג הנכס בהתאם לשימוש שנעשה בנכס בפועל.

(2) הטלת ארנונה על נכסים שבנייתם טרם הסתיימה (נכס מסוג זה אינו נכלל בהגדרת "בניין" אלא יש לסווגו כ"אדמת בניין" שעליה לא ניתן להטיל כלל ארנונה).

(3) הגדלה רטרואקטיבית של שומות בנכסים אשר לגביהם כבר נקבעו שומות סופיות.

(4) הגדלת שטח חיוב הארנונה – רשות מקומית שבכוונתה להגדיל שטח חיוב של נכס תצטרף לדרישתה הסבר בה יובהר מקור השינוי. על פי דרישה של הנישום תמציא הרשות המקומית מסמכים או תאפשר הרשות המקומית לעיין במסמכים, עליהם מתבסס השינוי.

(5) יש להקפיד, ולנהוג משנה זהירות, בדרישת תשלום רטרואקטיבי. כך פסל ביה"מ העליון, פה אחד, חיוב רטרואקטיבי שהטילה המו"מ עילבון על חברת מקורות. בע"א 975/97 המועצה המקומית עילבון נ' מקורות חברת מיס הבהיר ביה"מ עקרונית כי "ככלל אין החוק

מטיל חיובים באופן רטרואקטיבי אלא אם נאמר כך במפורש". בהמשך ציין ביה"מ כי "בפקודת העיריות לא הוקנתה סמכות לתקן שומת ארנונה באופן רטרואקטיבי. כיוון שכך, ידנו תהיה קפוצה במתן אפשרות לתקן שומת ארנונה באופן רטרואקטיבי".

וכן בפס"ד מאוחר יותר של ביה"מ העליון ע"א 8558/01 המועצה המקומית עילבון נ' מקורות חברת מים (פרשת עילבון השניה), פסל ביה"מ פעם נוספת הטלת ארנונה רטרואקטיבית, בקבעו כי דרישת התשלום הרטרואקטיבית לא היתה תיקון טעות טכנית במהותה אלא היתה זו "הטלה ראשונה וחדשה של ארנונה כללית, בגין שטחים שעד לאותה עת לא חוייבו בארנונה" וזאת כאשר למועצה לא היה הסבר מניח את הדעת לעובדה שלא חייבה את המערערת בארנונה. ... בהתאם למדידה החדשה".

בע"א 4452/00 ט.ט. טכנולוגיות מתקדמות נ' עיריית טירת הכרמל נדון המקרה של תיקון חישובי שטחים באופן רטרואקטיבי.

כבוד השופט אנגלרד מציין בפסק הדין את הכלל לפיו "רק במקרים מיוחדים יש הצדקה לערוך שינוי רטרואקטיבי של חיוב הארנונה". עם זאת מוסיף ביה"מ, כי יש לבחון "כל מקרה לפי נסיבותיו ואין איסור גורף חל על תיקון למפרע של חיובי הארנונה". בפסק דין זה קבע ביה"מ כי יש חשיבות לשאלה האם הטעות נבעה מהטעייה של הנישום, ובאותו ענין פסל בית המשפט את החיוב הרטרואקטיבי שהטילה העירייה, היות ואף העירייה לא טענה הטעייה ע"י הנישום.

בהמשך פסק הדין מפורטות כמה אמות מידה אותם יש לשקול טרם קבלת החלטה בנושא, ובכלל זה, משך הזמן לגביו מבוצעת התחולה הרטרואקטיבית, מידת ההסתמכות מצד האזרח, ומידת היעילות והצדק שבחיוב למפרע.

כך לדוגמא, מובאת באותו פסק הדין דוגמא בה אישר ביה"מ העליון תיקון למפרע של זהות המחזיק בנכס, לאחר שהובהר כי לא נגרם עיוות, וכי הרישום המתוקן תואם את המצב העובדתי האמיתי ששרר במהלך השנים. (רע"א 2987/91 ריינר נ' עיריית ירושלים).

לסיכום, הטלה רטרואקטיבית של ארנונה תעשה במקרים חריגים המצדיקים זאת, ולאחר בדיקה יסודית של הנושא על ידי היועץ המשפטי של הרשות המקומית, ובאישורו.

(7). רכב צמוד לראש הרשות המקומית וסגנו בשכר - הבהרה

הננו מבהירים את האמור בפרק ב', לחוברת תנאי שכר ותנאים נלווים לראשי הרשויות המקומיות וסגניהם בשכר מחודש מאי 2004.

הרכב הנרכש אמור לענות על קבוצת התייחסות של שווי השימוש 3,4 או 5 לפי העניין.

הסכומים שנרשמו בשקלים הם לשם הדגמה בלבד ואינם מבטאים את סכומי הרכישה המאושרת.

לא מאושרת בכל מקרה רכישת רכב בדרוג גבוה יותר מהדירוג שנקבע, של קבוצת ההתייחסות, אף אם עלותו נמוכה.

(8). תנאי עבודה של סגנים בתואר (ללא שכר) וחברי מועצה

בעקבות פניות לגבי סעיף 2.7, בחוזר מיוחד של המנהל הכללי, "תנאי שכר ותנאים נלווים לראשי הרשויות המקומיות וסגניהם בשכר" שהתפרסם בחודש מאי 2004, ברצוננו להבהיר ולשנות את הנוסח כדלקמן:

2.7.1 סגן בתואר (ללא שכר) וחבר מועצה בין שהואצלו לו סמכויות ובין אם לאו לא זכאי לשכר.

2.7.2 הרשות המקומית תעמיד לרשות חבר המועצה חדר שממנו יוכל חבר המועצה לפעול ולקבל קהל. החדר שיועמד כאמור, יכול שיהיה חדר אשר ישמש את חבר המועצה רק לאחר שעות העבודה הרגילות. חדר כאמור, יכול שינתן למספר חברי מועצה במשותף.
הרשות המקומית תעמיד לרשות חבר המועצה לצורך מילוי תפקידו שירותי מזכירות. שירותים אלו לא יכללו מזכירה אישית או עוזרת אישית, אלא ינתנו במרוכז לכל חברי המועצה.

2.7.3 משרד הפנים יוזם חקיקה אשר תאפשר לסגן בתואר ולחבר מועצה לקבל סכום שיקבע בגין כל ישיבה של מועצת הרשות וועדותיה, וזאת לכיסוי הוצאות שיש לו בגין פעילותו במסגרת מועצת הרשות.

9). תקנות הסדרת מקומות רחצה (בטיחות בבריכות-שחיה), התשס"ד - 2004
תוכן העניינים

- I. מכתב פניה לראשי הרשויות המקומיות, מנהלי מחלקות רישוי עסקים ומהנדסי הועדות המקומיות 36
- II. העקרונות העומדים בבסיס התקנות החדשות..... 36
- III. משמעות התקנות החדשות בנוגע לרשויות המקומיות..... 38
- IV. עיקרי התקנות החדשות..... 39
- V. פירוט מועדי התחילה של התקנות..... 47
- VI. נספח - טופס ביקורת ופיקוח לדוגמה באתר בריכת שחיה..... 49

I. מכתב פניה לראשי הרשויות המקומיות, מנהלי מחלקות רישוי עסקים ומהנדסי הועדות
המקומיות

אל: יושבי ראש הרשויות המקומיות, מנהלי מחלקות רישוי העסקים, ומהנדסי הועדות המקומיות

שלום רב,

הנדון: תקנות הסדרת מקומות רחצה (בטיחות בבריכות-שחיה), התשס"ד-2004

- א. ב-15.6.04 פורסמו תקנות הסדרת מקומות רחצה (בטיחות בבריכות-שחיה), התשס"ד-2004 (ק"ת התשס"ד, עמ' 672) (להלן – התקנות החדשות). התקנות הוכנו באמצעות צוות מקצועי, תוך שיתוף משרדי ממשלה הנוגעים בדבר, רשויות מקומיות, וגופים נוספים.
- ב. בתקנות אלו שינויים וחידושים נרחבים בכל שקשור בבטיחות בבריכות השחיה, בהשוואה למצב הנוהג ערב תחילתן. יודגש כי תקנות אלה אינן עוסקות בהקמת בריכות שחיה, בתברואת בריכות שחיה או חומרים מסוכנים, אלא רק בנושא התפעול הבטיחותי (הצלה, עזרה ראשונה, מתקני שעשועים וכו'). תחילתן של תקנות אלה ב-15.12.04, למעט מספר הוראות שמועד תחילתן שונה ויפורט בהמשך. נוסח התקנות מופיע באתר משרד הפנים.
- ג. על הרשות המקומית להודיע לכל מחזיקי בריכות השחיה בתחומה על קיומן של התקנות החדשות וכי החל ב-15.12.04 הן יהיו חלק בלתי נפרד מרשיון העסק של כל בריכת שחיה שהינה עסק טעון רישוי.

II. העקרונות העומדים בבסיס התקנות החדשות

- 1) ריכוז הרישוי בידי הרשות המקומית - העברת אחריות ממשרד הפנים לרשויות המקומיות וביטול הליך הכרזת הבריכה – ערב תחילתן של התקנות החדשות נדרש, כתנאי למתן רשיון עסק, הכרזה ברשומות של בריכת שחיה (תקנות רישוי עסקים (בריכת שחיה ופארק מים), התשס"א – 2001). ההכרזה נתבצעה באמצעות ולאחר פיקוח של משרד הפנים באמצעות קציני המחוז. התקנות החדשות מבטלות את התקנות הנזכרות מ-2001 ובכך מתבטל הליך ההכרזה

החל מיום 15.6.04. התוצאה היא כי הליך הרישוי יתרכז בידי רשות הרישוי המקומית (ושאר נותני הרישוי לפי חוק רישוי עסקים – ללא שינוי) **ללא** כל מעורבות של משרד הפנים.

(2) **רשות הרישוי ומחזיק הבריכה –**

i. **יצירת בהירות וודאות בדרישות ובאחריות –** כיום יש מספר רב של

חיקוקים ובעלי סמכויות העוסקים בהקמת ותפעול בריכות שחיה. בתקנות החדשות נעשה ניסיון לרכז את דרישות הבטיחות בקשר להפעלת בריכות שחיה בקודקס אחד, באופן מפורט ושלם ככל הניתן. בנוסף, צומצם שיקול הדעת של בעלי סמכויות במקומות שניתן היה, כדי ליצור בהירות תפעולית – בטיחותית, וחלוקת אחריות ברורה יותר בין מחזיק הבריכה לרשות הרישוי. בימים אלה פועל משרד הפנים יחד עם משרד הבריאות להסרת חפיפות בין חיקוקים שונים העוסקים בבריכות שחיה שבאחריות שני המשרדים, ולהוספת פרק חדש בתקנות התכנון והבניה בנוגע להקמת בריכת שחיה.

ii. **תשתית לניהול עצמי ע"י מחזיק בריכה –** התקנות החדשות נותנות כילים

בידי הרשות המקומית להעביר חלק מהפעולות שהיו עד כה נחלתה הבלעדית, לניהול עצמי של מחזיק בריכה, ובלבד שבטיחות הציבור לא נפגעת. מנגנון זה בנוי משלושה נדבכים: (1) הטלת חובות ומתן סמכויות למחזיק בריכה - כגון בסמכותו לבחור בתקן בעלי תפקידים (במסגרת תקן מינימום), ניהול מערכת ההסמכות של בעלי התפקידים, חובת קביעת הוראות תפעול לשגרה וחירום ועוד. (2) הגדלת האחריות על מחזיק הבריכה והסדרת מערכת אישורים (הכשרת בעלי תפקידים ועוד). (3) שיקול דעת לצמצום הפיקוח – הגדרה ברורה ושלמה יותר של חובות וסמכויות מחזיק הבריכה, וצמצום שיקול הדעת של רשות הרישוי (במקום למשל קביעת תקני בעלי תפקידים כפי שהיה בעבר) מאפשרות לרשות הרישוי לרכז את הפיקוח במספר נושאים ומרכיבים מצומצם יותר, ובכך להוריד את עומס הפיקוח. הפעלה נכונה של מנגנון זה, תוך שמירה על בטיחות הציבור, לא רק שיכול לייעל את מערך הרישוי, אלא אף יתרום לחיזוק יחסי האימון והכיבוד ההדדי בין מחזיק בריכה לרשות הרישוי.

(3) **שדרוג הדרישות והיכולת המקצועית של בעלי התפקידים בבריכה –** התקנות החדשות

דורשות כשירויות ורענונים מבעלי התפקידים השונים באופן רחב בהרבה מבעבר.

(4) **שידרוג דרישות הבטיחות –** הורחבו ופורטו דרישות הבטיחות השונות. בנוסף, כדי להתמודד

עם חידושים שונים בעתיד בנוגע לתפעול הבריכות ואמצעים טכנולוגיים המשמשים לכך, נקבעו

סמכויות שבשיקול דעת לרשות הרישוי, שיאפשרו לה להתיר חידושים מעין אלה (כגון אמצעי פיקוח והצלה).

III. משמעות התקנות החדשות בנוגע לרשויות המקומיות

- (1) התקנות החדשות הן חיקוק משולב לפי חוק הסדרת מקומות רחצה, התשכ"ד – 1964 וחוק רישוי עסקים, התשכ"ח - 1968, ולכן ניתן לעשות שימוש בכל האמצעים הקיימים בחוק רישוי עסקים להפעלת ואכיפת התקנות (בחוק הסדרת מקומות רחצה אין אמצעי אכיפה יעילים).
- (2) רשות הרישוי המקומית אחראית, עם כניסת התקנות לתוקף, על כל הליך רישוי בריכת שחיה והחצרים הנלווים בדומה לכל עסק טעון רישוי ככל עסק טעון רישוי אחר.
- (3) חובותיה וסמכויותיהם של הרשות המקומית בשני מישורים –

- i. תוכנו של רשיון העסק – ראוי להיצמד לתקנות החדשות שכן הוראות התקנות הן חלק בלתי נפרד מרשיון עסק (תק' 3(א)). בנוף, רשות הרישוי רשאית להוסיף תנאי לפי סעי' 7 לחוק רישוי עסקים, אך ראוי לשקול אם תנאי כאמור לא טופל צורה זו או אחרת על ידי התקנות כדי למנוע סתירות.
- ii. בנוסף, מעניקות התקנות בנושאים שונים שיקול דעת לרשות המקומית במסגרת הליך הרישוי. כך למשל לרשות הרישוי שיקול דעת לאשר אמצעי בטיחות (תקנה 11(ג)), או לאשר אמצעים חלופיים לענין כניסה מבוקרת לבריכת השחיה (תקנה 24) ועוד.
- iii. פיקוח (תקנה 37) –

1. על ראש הרשות המקומית למנות פקחים לצורך פיקוח ואכיפת הוראות התקנות. תנאי למינוי אדם כפקח לענין תקנות אלה הוא כי מהרישום הפלילי של המועמד עולה כי לא הורשע בעבירה אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לשמש פקח.
2. כדי לפשט ולהקל את מרכיב הפיקוח מטילות התקנות אחריות עליונה על מחזיק הבריכה. כן נדרשת ממנו מערכת שלמה של אישורים והצהרות אשר אמורות לכסות חלקים נרחבים בהליך הרישוי והפיקוח. על הרשות המקומית להערך ולבחון אלו אישורים נדרשים מבעלי התפקידים ובכך תקל על עצמה בהליך הרישוי והפיקוח.
3. טופס ביקורת ופיקוח - מצ"ב בנספח הצעה לטופס ביקורת ופיקוח לדוגמה באתר בריכת שחיה. הטופס נבנה בהתאם להוראות התקנות. לכל סעיף בטופס צמודה הערת שוליים המפנה לתקנה הרלבנטית. רשות רישוי, לפי שיקול דעתה, יכולה להעזר בטופס זה או בכל טופס אחר לפי שיקול דעתה. ובמיוחד, רשות רישוי שפועלת במסלול של ניהול עצמי ע"י בעל רשיון העסק (סעי' II(2)(ii)) יכולה להכין עבור עצמה טופס פיקוח שונה בהתאם למדיניותה.

iv. אמצעי אכיפה נוספים – מרבית התקנות החדשות הופכות להיות חלק בלתי נפרד מכל רשיון עסק לבריכת שחיה ללא צורך באיזכור. הדבר נעשה באופן אוטומטי לפי קביעת תקנה 3(א). משמעות הדבר כי אי קיום הוראות התקנות על ידי בעל רשיון, אפילו לא נזכרו בגוף הרשיון, משמעותן הפרת רשיון עסק. במצב זה עומדים לרשות רשות הרישוי כל אמצעי האכיפה המינהליים (כגון הוצאת צו סגירה מינהלי לפי סעי' 20 לחוק רישוי עסקים) והמשפטיים (הגשת כתב אישום על עבירה לפי סעי' 14 לחוק רישוי עסקים) לפי חוק רישוי עסקים. בחוק הסדרת מקומות רחצה מספר סעיפי עבירות פליליות (סעי' 12) שיכולים לשמש כסנקציה לאי מילוי החובות שהוטלו על הציבור.

(4) יודגש כי משרד הפנים אינו מעורב באיזושהו שלב של הליך הרישוי. אין עוד צורך בהכרזות על בריכות השחיה.

IV. עיקרי התקנות החדשות

בתקנות שישה פרקים ותוספות.

(1) **פרק א' – כללי:** הפרק עוסק בהגדרת מונחים. תשומת הלב מופנית לשלושה מושגים חשובים - "בריכת השחיה" הינה המקום הפיזי שמכיל את המים בלבד, "אתר בריכת שחיה" זהו השטח שכולל גם את בריכת השחיה וגם את החצרים והשירותים שסביבה, ו-"פארק מים" הינו אתר בריכת שחיה המכיל מתקני שעשועים. הסיבה להפרדת מונחים אלה, הינה כי התקנות קובעות הוראות שחלקן מתייחסות רק, למשל, לבריכת השחיה ולא לאתר עצמו (כגון סימון עומק המים). המונח "בריכת שחיה" הוגדר כ-"מקום המכיל מים, ובכלל זה אמצעי פינוי המים העילי, למטרות שחיה, שעשועי מים, ספורט, לימוד, וטיפול במים (Hydrotherapy) שהוא עסק טעון רישוי לפי צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשנ"ה – 1995". כעולה מההגדרה זו, כדי שמקום יוגדר כבריכת שחיה עליו חלות התקנות, עליו לעמוד בשלושה תנאים מצטברים: א. מקום המכיל מים, וגם ב. משמש לאחת מן המטרות המפורטות בהגדרה, ובנוסף 3. זהו עסק טעון רישוי. כך למשל התקנות לא חלות על מקווה טהרה, בריכת מרפא, וכן אינן חלות על בריכת שחיה בבית דירות או במושב או קיבוץ באותם מקרים שלפי המבחנים שקבעה הפסיקה אינה עסק טעון רישוי.

(2) **פרק ב' – בעלי תפקידים בבריכת שחיה** – הפרק מונה את בעלי התפקידים בבריכת שחיה הנוגעים לבטיחות ועזרה ראשונה (מחזיק בריכה, מציל, מגיש עזרה ראשונה, חובש, ואיש צוות בריכה), חובותיהם ותפקידיהם. יודגש כי בעלי סמכויות אחרים נדרשים לפי חיקוקים בתחומים אחרים (כגון מפעיל בריכה לענין בריאות הציבור) אך אלה אינם נזכרים בתקנות החדשות. א. מחזיק בריכה וסמכותו השיורית - תקנה 4 קובעת כי מחזיק בריכה נושא באחריות עליונה לכל הנעשה בבריכת השחיה, לקיום הדינים, כלפי הרשויות וכלפי הציבור. לכן,

הוא חייב במילוי הצהרה על קיום הוראות התקנות, ובפרט בנוגע לנגישות אדם עם מוגבלות (תקנה 36). כדי להבטיח שלכל נושא יהיה אחראי, נקבע בתקנה 4(3) כי מחזיק הבריכה אחראי לקבוע מספר עניינים כל עוד לא נקבע בדין אחר מי יורה זאת (כלומר סמכות שיורית).

ב. אחד החידושים בנוגע לבעלי התפקידים המקצועיים והבטיחותיים בבריכת השחיה הוא קביעת הכשירות הנדרשת מבעל התפקיד, קיום רענונים מקצועיים תקופתיים, ולבוש בולט לצורך זיהוי מידי בעת הצורך. כך למשל לגבי המציל, זהו תפקיד מקצועי שבצידו אחריות רבה לחיי המתרחצים. תקנה 5 קובעת את הכשירות הנדרשת ממי שמשמש כמציל (תעודת מקצוע כמציל, הכשרה בעזרה ראשונה, הצהרת בריאות של המציל, בדיקה רפואית כללית ובדיקת עיניים) ואת האופן שבו נבדקת תקופתית יכולתו המקצועית (רענון תקופתי בעזרה ראשונה ובהצלה). עוד מפרטות התקנות את תוכן ביצוע המבדקים וההכשרות השונות, בידי מי יועברו, ובאמצעות איזה טופס יאושרו (כגון הכשרה בעזרה ראשונה למציל - "תכנית ההכשרה המפורטת בחלק א' לתוספת הראשונה שהועברה ואושרה בידי מי שהוא בעל הכשרה וניסיון של חובש לפחות בהתאם לטופס שבחלק ג לתוספת השניה" (תקנה 5(2)). לפי תקנה 40(א), בנוגע לחובת הכשרת מציל בעזרה ראשונה, הרי שמי שלפני ה-15.12.04 יהיה בעל תעודת מקצוע של מציל מטעם משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה - יהיה חייב לבצע את הכשרה החדשה בעזרה ראשונה עד ליום א' בטבת התשס"ו (1 בינואר 2006). מי שתעודת המציל שלו תוצא לאחר ה-15.12.04 יהיה חייב כתנאי להיותו מציל בבריכה, לעבור את ההכשרה בעזרה ראשונה ללא כל דחייה. לפי תקנה 40(ב), את חובות ביצוע הרענונים הראשונים בעזרה ראשונה למציל (תקנה 5(3)), למגיש עזרה ראשונה, ולחובש (תקנה 9(א)2), הרענון הראשון בהצלה למציל (תקנה 5(4)), ההצהרה והבדיקות הראשונים (תקנה 5(5)) יהיה צורך להשלים עד ליום כ"א בטבת התשס"ה (2 בינואר 2005).

ג. תקן בעלי התפקידים –

i. חידוש נוסף בתקנות החדשות נוגע לתקן בעלי התפקידים בבריכת שחיה. בתקנות בתקנות נקבע מנגנון המורכב משלושה נדבכים: (א) מינימום גמיש ודינאמי - התקנות קובעות תקן מינימום כשלכל מינימום מספר אפשרויות של בעלי תפקידים אותן יכול לבחור מחזיק הבריכה (גמישות), אך עם השתנות מדדי התקן – עליו לשנות התקן בהתאם לתוספת הרביעית לתקנות (דינאמיות); (ב) חובת הגדלת התקן - מחזיק בריכה חייב לשקול הגדלת התקן והוספת אמצעי בטיחות בהתאם לסוג הבריכה, יכולת הפיקוח עליה, סוג וכמות המתרחצים, ועוד גורמים; (ג) הקטנת תקן והחלפתו באמצעי בטיחות אחרים תוך שמירה על הבטיחות - רשות הרישוי רשאית לצמצם את תקן בעלי

התפקידים ע"י שימוש באמצעי או מתקן - השומר על רמת בטיחות ובטחון הציבור הנדרשת ושאינו פוגע בנגישות אנשים מוגבלים. להלן פירוט בנוגע לכל אחד מנדבכים אלה.

.iii קביעת תקן מינימלי בעלי תפקידים בבריכת שחיה לפי מדדים שונים. בתוספת הרביעית לתקנות מצויה טבלה המחולקת לפי שלושה מדדים - סוגי בריכות שחיה שונות, שטח פני המים שלהן (במקרים מסויימים), ומספר המתרחצים המצויים במים (מדד דינאמי המשתנה בזמן). התקן נקבע כשילוב של מדדים אלה ואין לרדת ממנו (מכאן ה-'מינימליות' שלו).

.iv לדוגמא, בריכת שחיה המתאימה לפריט מס' 1 בתוספת: זוהי בריכה ששטח פני המים שלה עד 750 מ"ר ושאינה בריכת פעוטות. אשר למדד המתרחצים השוהים במים – אם מספרם אינו עולה על 30, אזי ישנן שתי אפשרויות למלא את התקן לפי בחירת מחזיק הבריכה; אפשרות אחת היא להציב מציל אחד מסוג 1 שעבר הכשרה בעזרה ראשונה לפי התקנות. התוצאה היא כי סך כל בעלי התפקידים שחייב מחזיק הבריכה להציב בבריכת השחיה הוא אחד בלבד; בכפוף לאמור בסעיפים (3) ו-(4) בהמשך, הוא אינו צריך להציב מגיש עזרה ראשונה ולא איש צוות בריכה. במצב זה המציל הוא זה שגם יגיש עזרה ראשונה בעת הצורך, עד להגעת כוחות ההצלה. האפשרות השנייה היא כי מחזיק הבריכה יציב בבריכה מציל אחד מסוג 1 ומגיש עזרה ראשונה אחד. התוצאה במקרה זה היא כי סך כל בעלי התפקידים בבריכת השחיה לא יעלה על שניים, ואין הוא חייב להציב איש צוות בריכה.

.v תשומת הלב מופנית למשמעות ה'דינאמיות' של התקן, בהמשך לדוגמא זו. אם ברגע מסויים עולה מספר המתרחצים במים על 30, חייב מחזיק הבריכה לפעול בהתאם לאמור בחלק השני של פריט 1 ולהציב מייד מציל אחד מסוג 1 ומגיש עזרה ראשונה אחד. מטרת הדינאמיות להקל על אותם מחזיקי בריכה המכירים את דגמי ההתנהגות של המתרחצים וכמויותיהם. מחזיקים אלה יוכלו להציב את התקן המקל הנדרש לפי המצב בבריכה ולא לפעול במצב של עודף כוח אדם מקום שאינו נדרש. עם זאת, מחזיק בריכה שאינו מסוגל לצפות או להגדיל באופן מיידי את התקן לפי שינויי כמויות המתרחצים, יציב מלכתחילה תקן בעלי תפקידים גדול יותר שיענה למצב המחמיר יותר שצפוי שיחול בבריכת השחיה.

.vi חובת הגדלת התקן – התקן המפורט בתוספת הרביעית הוא מינימלי ונותן מענה לתרחישים הנפוצים בבריכות השחיה השונות. חשוב לזכור שהוא אינו נותן מענה לכל כמות וסוג שהם של מתרחצים בסוגי הבריכות השונים. הוא גם אינו נותן מענה לשימושים שונים באתר בריכת השחיה (כגון שירותים

שונים בחצרי בריכות השחיה). לכן הוטלה בתקנה 11(ב) חובה על מחזיק הבריכה לשקול, כל העת ולאור מדדים המפורטים בתקנה, האם עליו להגדיל את תקן בעלי התפקידים או אף להוסיף אמצעים אחרים, מעבר למה שנקבע בתוספת הרביעית, הכל כדי להבטיח את בטיחות הציבור באתר בריכת השחיה, ולא רק בבריכת השחיה עצמה (ראו נא הגדרות מושגים אלה בסעיף 1 לתקנות). כך לדוגמא, אם בבריכת שחיה ששטחה לא עולה על 750 מטר מצויים במים 60 מתרחצים רעשניים ואלים, חייב מחזיק הבריכה לשקול את הגדלת התקן ולהוסיף באופן מידי, למשל, מציל נוסף, או אולי איש צוות בריכה שיסייע למציל. אלו כמובן שיקולים מקצועיים שעל מחזיק הבריכה לשקול;

.vii הקטנת תקן והחלפתו באמצעי בטיחות אחרים – כדי לצפות מצבים בעתיד, לפיהם אמצעים טכנולוגיים הפועלים באופן אוטומטי יכולים לשמור על הבטיחות במקום בעלי תפקידים (כגון עקב התפתחות הטכנולוגיה). הותקנה תקנת משנה 11(ג). התקנה מאפשרת למחזיק הבריכה לפנות לרשות הרישוי בבקשה, וזו רשאית לפי שיקול דעתה, להתיר הצבת אמצעים ומיתקנים שנועדו להבטיח את בטיחות ובטחון הציבור באתר בריכת השחיה לשם צמצום תקן בעלי התפקידים, ובלבד שהשתכנעה, בין היתר, מחוות דעת של איש מקצוע שבחרה, כי אין בכך כדי לפגוע בבטיחות ובבטחון הציבור באתר בריכת השחיה, ובנגישות אנשים עם מוגבלות.

.viii סוגי בריכות שחיה אחרים – ייתכנו מצבים נוספים אליהם יש ליתן את הדעת:

1. בריכת פעוטות (פרט 3 בטבלה שבתוספת הרביעית) – תקנה 1 הגדירה בריכת פעוטות כ-" בריכת שחיה שעומקה לא עולה על 0.65 מטר והמיועדת לילדים עד גיל 6". נקודת המוצא היא כי ילדים המשתכשכים בבריכת פעוטות לא רק שאינם יודעים לשחות אלא אף אינם יכולים להימצא לבדם בבריכת פעוטות עקב סיכון לחייהם. כל ילד חייב בהשגחה אישית צמודה. לכן הוטלה חובת השגחה אישית על הורי הילד או מי שאחראי עליו (תקנה 12(ב)). כתוצאה, אין חובה על מחזיק הבריכה להציב מציל בבריכת פעוטות, אלא חובתו לדאוג למגיש עזרה ראשונה.

2. מצב לפיו מחזיק הבריכה מבקש להפעיל, לפרק זמן מסויים בריכה שחיה בשונה מייעודה המקורי – כגון בריכת זרמים שרוצים להפעילה כבריכת שחיה, או בריכת שחיה רגילה שתשמש לטיפול במים – תחילה על מחזיק הבריכה לוודא כי מבחינה בטיחותית אין

מניעה לבצע את שינוי השימוש. שנית, את התקן עליו לקבוע בהתאם לתוספת הרביעית ולפי הייעוד החדש – כלומר כעת לפי, למשל, בריכת זרמים. אם הייעוד החדש אינו מפורט באחד מבין פרטים (1) עד (6) בטבלה שבתוספת הרביעית, עליו לפעול לפי התקן האמור בפרט (7) בטבלה זו, ובנוסף, לשקול הגדלת התקן (בהתאם לפסקה (4) למעלה) אם הנסיבות מחייבות זאת לדעתו.

3. מצב שסוג הבריכה אינו מפורט באחד מבין פרטים (1) עד (6) בטבלה שבתוספת הרביעית, עליו לפעול לפי התקן האמור בפרט (7) בטבלה זו, ובנוסף, לשקול הגדלת התקן (בהתאם לפסקה (4) למעלה) אם הנסיבות מחייבות זאת לדעתו.

4. התקן למתחם בריכות – סעיף (ב) בתוספת הרביעית (בהמשך לטבלה) קובע את התקן למתחם בריכות שחיה (תקנה 1 - "אתר בריכת שחיה המכיל יותר מבריכת שחיה אחת", כגון אתר בריכת שחיה המכיל בריכת שחיה רגילה אחת או יותר ובריכת פעוטות). לפי קביעה זו, על מחזיק המתחם לדאוג לכך כי לכל בריכת שחיה במתחם יהיה מציל (או מספר גדול יותר של מצילים, הכל בהתאם לתוספת הרביעית) המשגיח רק עליה, ובנוסף, חייב להימצא במתחם מגיש עזרה ראשונה שאינו משמש, בו זמנית, גם כמציל לפי התקן, ותפקידו לשרת את כל המתחם.

5. התקן לפארק מים – פארק מים (הגדרה בסעיף 1 לתקנות) הוא מתחם בריכות שחיה (סעיף ג) בתוספת הרביעית), ולכן תקן בעלי התפקידים שבו ייקבע כמו שנקבע במתחם בריכות שחיה (ראו סעיף (4) למעלה). אך, אם מצויים בשטח הפארק (במים ובחצרים יחדיו) מעל 750 איש אזי במקום מגיש העזרה ראשונה שאינו משמש, בו זמנית, גם כמציל, יימצא אדם שהוא חובש ושאינו משמש בו זמנית כמציל. ההכשרה הנדרשת מחובש נקבעה בתקנה 9, והיא מקיפה יותר משל מגיש עזרה ראשונה.

7. **חובותיו של הציבור (תקנה 12)** – על ציבור המשתמשים בבריכות השחיה הוטלו שתי חובות עיקריות. האחת להישמע לבעלי התפקידים ולשילוט בבריכה. השניה היא חובת פיקוח שהוטלה על הורי ילד שגילו עד שש שנים, או מי שהילד נמצא תחת חסותו או פיקוחו בעת שהוא מתרחץ בבריכת פעוטות ובבריכת שחיה. החובה לא חלה על ההורים או המשגיחים בעת שהילד לומד שחיה בהשגחת מורה לשחיה. תשומת הלב מופנית לכך כי "השגחה" (תקנה 12(ג)) משמעותה קשר עין או קרבה פיזית רציפים שמאפשרים השטת עזרה מיידית לילד בעת הצורך. הימצאות ההורה באתר בריכת שחיה ללא קשר

עין כמוה כאי מילוי החובה. לאי מילוי חובות הציבור משמעות פלילית לפי עבירות הקנס שנקבעו סעי' 12 לחוק הסדרת מקומות רחצה, ואם נגרם נזק – תהא לכך גם משמעות אזרחית.

3) פרק ג' – סידורי בטיחות ועזרה ראשונה

א. התקנות קובעות סידורי בטיחות שונים. חלקם נוגעים לתשתית הפיזית (הגנת פתחי יניקת מים (תקנה 13), סימון עומק המים, לרבות בבריכת פעוטות (תקנה 14), ועוד), וחלקם נוגע לציוד ההצלה והעזרה ראשונה.

ב. עמדת הצלה (תקנה 16) – תשומת הלב למספר נקודות בהקשר זה. האחת היא כי על מחזיק הבריכה, בהתייעצות עם המציל, לקבוע את מיקום עמדת ההצלה. אפשר שמיקומה ישתנה במהלך היום, הכל כדי להבטיח למציל גישה מיידית למים ותצפית נוחה על שטח בריכת השחיה. הנקודה השניה נוגעת לכך שמלבד ציוד הצלה (ראו התוספת החמישית לתקנות) החייב להימצא דרך קבע בעמדת ההצלה, יימצא בה או בסמוך לה, בנוסף, ציוד עזרה ראשונה כמפורט בחלק א לתוספת הששית, אם המציל משמש לפי התקן בתוספת הרביעית גם כמגיש עזרה ראשונה. ציוד זה מצומצם בהיקפו מזה המצוי במרפאה הקבועה (השווה את חלק א' לחלק ב' בתוספת הששית) ויכול לבוא מתוך הציוד במרפאה. שלישית, הוטלה חובה על המציל לדווח למחזיק הבריכה על חוסר בציוד הצלה ועזרה ראשונה. במצב של חוסר אסור למחזיק הבריכה להתיר רחצה כל עוד לא הושלם החוסר.

ג. פארק מים, מתקני שעשועים מים וספורט – דגש מיוחד מושם על מתקנים אלה.

i. חובה על מחזיק בריכה לצרף חוות דעת של יועץ בטיחות לבקשה למתן או חידוש רשיון עסק לפארק מים, לפיה בטיחות המתקנים נבדקה ונמצאה תקינה (תקנה 35).

ii. הוטלה חובה על מחזיק הבריכה להכין נהלי הפעלה, שימוש ובטיחות למתקנים ולהדריך את בעלי התפקידים על מנת שיפעלו לפיהם כדי להבטיח את בטיחות הציבור (תקנה משנה 20(א)).

iii. מגלשות מים (תקנת משנה 20(ב)) – נוסף על התקנים החלים בנושא, הוטלה חובה על מחזיק הבריכה לדאוג כי יתקיים פיקוח על הנכנסים והיוצאים ממגלשת מים, וכי חלק בריכת השחיה שבסביבת פתח מגלשת המים בתוך בריכת השחיה פנוי ממטרררצים; אופן הפיקוח נקבע בחלקו בתוספת הרביעית לתקנות (פרט 5) - אחד מבעלי התפקידים ביציאת המגלשות לבריכת השחיה או בבריכת השחיה הוא מציל שעבר הכשרה בעזרה ראשונה לפי תקנות אלה או מציל כאמור ובנוסף לו איש מגיש עזרה ראשונה.

iv. אזהרת הציבור (תקנת משנה 20(ג)) - חמש דקות לפחות לפני הפעלת בריכת גלים ובריכת זרמים, ובנוגע למיתקני שעשועי מים וספורט אחרים - לפי שיקול דעת מחזיק הבריכה, יכרוז מי שיפעיל מיתקנים כאמור לכל מי שמצוי בבריכת השחיה כי ינקוט אמצעי זהירות מתאימים.

v. הגדלת תקן בעלי תפקידים - יודגש כי בנוגע למתקני השעשועים השונים ומתקנים חדשים שיותקנו בעתיד בפארקי המים, והעלולים לשאת עימם סיכון מוגבר לציבור, חובה מיוחדת על מחזיק בריכה לשקול האם התקן שנקבע בתוספת הרביעית לתקנות מספק או שיש להגדילו, כאמור בתקנה 11(ב).

ד. רחצה במבנה סגור ורחצה לילה (תקנה 21) - מחזיק בריכה חייב לדאוג לתאורה מתאימה באמצעות בעל מקצוע מתאים כמפורט בתקנה 21. זאת כדי להביא את תנאי התאורה בבריכה למצב דומה לזה השורר בבריכת שחיה הממוקמת במקום פתוח במהלך היום. בנוסף עליו לקיים את כל הנדרש מבריכת שחיה בהתאם לתקנות.

ה. כניסה מבוקרת לחלק המשמש לשחיה (תקנה 24) -

i. מטרת התקנה למנוע מצב שבו אנשים בכמות גדולה נכנסים באופן פתאומי לבריכה ובכך תימנע מהמציל יכולת פיקוח אפקטיבית. במקום הגדר הגבוהה שנדרשה עד כה ויצרה בעיות ושונות, מאפשרות התקנות פתרון גמיש שיתן מענה לצורך הבטיחותי אך לא יפגע בתפקוד הבריכה (כגון בריכה בבית מלון). אמצעי זה יכול להיות גדר שגובהה 1.1 מטר, קירות (אם למשל הבריכה מצויה בתוך בנין - די בכך) או חסימות. רשות הרישוי רשאית אף לאשר אמצעי אחר לבקשת מחזיק בריכה שיאפשר כניסה מבוקרת ושליטה למציל על הנכנסים למים, תוך שיישמר מעבר פנוי וחופשי סביב הבריכה (תקנה 25).

ii. בריכת פעוטות - נדרש להפרידה מבריכות שחיה אחרות במתחם בריכות כדי למנוע מצב שילד שאינו יודע לשחות יגיע לבריכת שחיה אחרת בה הוא עלול לטבוע. גם כאן יש שיקול דעת בנוגע לאופן ההפרדה.

iii. על מחזיק הבריכה לדאוג לכך כי רוחב היציאות וכמותם בגדר (תקנה 24(א)) או באמצעי שהותקן (תקנה 24(ב)) יהיו בהתאם לתקנות התכנון והבניה (ולא כפי שמשמע עקב טעות סופר שנפלה בתקנת משנה 24(ג)), כי הדרישה חלה רק ביחס לתקנת משנה 24(ב)), שכן ייתכנו מצבי חירום בהם יש צורך לפנות ציבור גדול באופן מיידי מתוך הבריכה עצמה.

ו. הוראות מיוחדות בנוגע לנגישות אדם עם מוגבלות (תקנה 26) -

i. כללי - המונח "אדם עם מוגבלות" משמעותו (תקנה 1 לתקנות וסעיף 5 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח - 1998) "אדם עם לקות פיזית,

- נפשית או שכלית לרבות קוגניטיבית, קבועה או זמנית, אשר בשלה מוגבל תפקודו באופן מהותי בתחום אחד או יותר מתחומי החיים העיקריים". נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות הינה יחידה במשרד המשפטים האחראית למימוש החוק וקידום שוויון, והשתלבותם של אנשים עם מוגבלויות בחברה.
- iii. תקנה משנה 26(א) - התקנה חוזרת וקובעת את חובתו של מחזיק הבריכה לקיים את הוראות תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התש"ל-1970 (להלן – תקנות התכנון), ובפרט בהוראות חלק ח' בתוספת השניה (החל מסעיף 8.01) לתקנות האמורות, בכל הנוגע להתקנת סידורים מיוחדים לנכים בבנין ציבורי. תשומת הלב מופנית לכך כי לצורך הוראות חלק ח' בריכת שחיה הינה "בנין צבורי ב" (סע' 8.01(7)). מהוראות אלה נובע בין היתר, כי תהיה נגישות מהרחוב או החניה לשפת בריכת השחיה.
- v. תקנה 26(ב) קובעת את עיקרון הנגישות של אדם מוגבל, עד לתוך המים של בריכת השחיה העיקרית באתר כאמור. מימוש עיקרון הנגישות לתוך המים (ולא לשפת הבריכה) נדחה בנוגע לבריכות שחיה שהיתר הבניה להקמתן יינתן לפני ה-15.12.04, והן יידרשו לעמוד בדרישה זו לא יאוחר מיום י"א בטבת התשס"ז (1 בינואר 2007). בריכות שחיה שהיתר הבניה להקמתן יינתן לאחר מכן, יידרשו לעמוד בדרישה כחלק מהיתר הבניה. לצורך מימוש הנגישות לתוך המים ניתן להעזר בסעיפים הדנים באמצעי גישה לתוך מים בת"י 1918 חלק 2: נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבנין¹ (כגון סע' 2.12);
- vi. לפרטים נוספים בנושא ניתן לפנות לממונה נגישות ארצי בנציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (טלפון 02-6549555, מידע נוסף מצוי באתר הנציבות, ובתיקית הנגישות בפרט (<http://www.justice.gov.il/MOJHeb/NetzivutNEW/>))

4) פרק ד' – בריכה טיפולית

- א. כדי ליתן מענה להיבטים הבטיחותיים של תחום זה ההולך ומתפתח הוסף פרק מיוחד זה.
- ב. בריכה טיפולית הוגדרה בתקנה 1 הגדרה פונקציונאלית בלבד מבלי להיכנס להיבטים רפואיים אלה ואחרים (כגון טמפרטורת המים ושאר תנאי הסביבה).
- ג. העיקרון הכללי הוא כי בריכה טיפולית הינה בריכת שחיה לכל דבר וענין. עם זאת, משום אופי הפעילות המיוחדת המתקיים בה יש מקום לסידורי בטיחות שונים כפי שנקבע

¹ י"פ התשס"ב, עמ' 585.

בתקנה 29, כלומר, אם שטח הבריכה הטיפולית לא עולה על 200 מ"ר בריכת שחיה ועומקה לא עולה על 1.40 מטר. בהתאם לתקנה 29(ב), ניתן למשל להקטין זמנית באמצעים מתאימים את שטחה של בריכת שחיה שאינה טיפולית לגודל ועומק זה, על מנת שניתן יהיה להפעיל לגביה את הסידורים המיוחדים. בתנאים אלה, רשאי מחזיק הבריכה לבחור תקן בעלי תפקידים שונה מזה שנקבע בתוספת הרביעית והמפורט בתקנה 29(א)(1) – (3). יחד עם זאת, החובה לשקול את הגדלת התקן לאור התנאים השוררים בה (תקנה 11(ב)) חלה גם על מחזיק בריכה טיפולית.

ד. לפרטים נוספים על בריכות טיפוליות, ניתן לפנות למר טוביה סטוצ'ינר, יו"ר הארגון הישראלי להדרותרפיה (טלפון: 09-7701224, דוא"ל - TuviaS@beitissie.co.il).

5) פרק ה' – שלטים

א. חידוש נוסף בתקנות הוא הסדרת נושא השילוט בבריכות שחיה כדי ליצור סטנדרט אחיד וארצי בנושא הבטיחות, כך שתיווצר "שפת שילוט" ידועה ונהירה לציבור שלא תשתנה מבריכה לבריכה.

ב. סוגי השלטים מפורטים בתוספת השמינית של התקנות (תקנה 30). מחזיק הבריכה חייב להתקנם באופן שבו פורסמו בתוספת השמינית, על כל פרטיהם (תקנה 32(1)), ובלבד שסטייה קלה מצורתו של שלט מסוים המופיע בתוספת השמינית, צבעו, סימונו, גודלו, או אופן הצבתו – שאין בה כדי לשנות מתוכנו – לא תגרע מתוקפנו. רק במקרים מסויימים כמפורט בתקנה 34 ניתן לסטות מהשילוט שנקבע בתוספת השמינית. עם זאת רשאי מחזיק הבריכה להוסיף שלטים על אלה שחובה להתקנם לפי התוספת השמינית; שלטים נוספים אלה ייעמדו בדרישות ת"י 1918 חלק 4: נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת². תקן זה קובע הנחיות בנוגע לעיצוב והצבת שלטים (סעי' 2.2.3 ו-2.2.4).

ג. הכיתוב בשילוט המופיע בתוספת השמינית הוא בשלוש שפות (עברית, ערבית ואנגלית). שתי השפות הראשונות הן חובה, ואילו מחזיק הבריכה רשאי, בהתחשב בשפותיה של האוכלוסיה המבקרת באתר בריכת השחיה, להחליף את הכיתוב באנגלית בשפה אחרת, ובלבד שקיבל את אישור רשות הרישוי (תקנה 33(א)).

ד. הציבור חייב לקיים את הוראות השילוט ובפרט הוראת שלט הקובע איסור (תקנה 31).

V. פירוט מועדי התחילה של התקנות

המועד ³	מס' התקנה שנכנסת לתוקף	נושא התקנה
15.6.04 (מועד פירסום התקנות ברשומות)	39	ביטול הצורך בהכרזה על בריכות שחיה
15.12.04 (ששה חודשים ממועד פירסום התקנות)	כל התקנות למעט אלו המפורטות לעיל ולהלן	
2.1.2005	5 (3) עד (5) 9 (א) (2)	רענונים, ההצהרה והבדיקות הראשונים של מציל, מגיש עזרה

² י"פ התשס"ב, עמ' 585.

³ בכל מקרה, הנוסח הקובע הוא הנוסח שפורסם בתקנות.

ראשונה וחובש.		
ביצוע הכשרה בעזרה ראשונה כמפורט בתקנה 5(2)	5 (2) - לגבי מי שערב יום התחילה) 15.12.04) היה בעל תעודת מקצוע של מציל מטעם משרד התעשייה המסחר והתעסוקה.	1.1.2006
הוראות בנוגע לנגישות אדם עם מוגבלות לתוך המים.	26 (ב) - לגבי אתר בריכת שחיה שהיתר הבניה להקמתו ניתן לפני 15.12.04.	1.1.2007

אנו תקווה כי תקנות אלה יסייעו להבטיח את בטיחות המשתמשים בבריכות שחיה
בישראל, וימנעו פגיעה בנפש.

V. נספח - טופס ביקורת ופיקוח לדוגמה באתר בריכת שחיה לפי תקנות הסדרת מקומות רחצה (בטיחות בבריכות-שחיה), התשס"ד - 2004

1. שם הפקח: _____
2. שם אתר בריכת השחיה: _____; כתובת: _____
3. תאריך ביקורת: _____
4. מחזיק הבריכה: _____, ת.ז.ח.פ.: _____, כתובתו: _____
5. סוגי בריכות השחיה באתר: _____

סוג בריכת השחיה	כמות

5. פארק מים:
 - א. כן/לא
 - ב. האם קיימת חוות דעת של יועץ בטיחות בהתאם לתקנה 35? כן/לא; הערות: _____

6. בעלי תפקידים בבריכת השחיה:

- א. מצילים – הכשרה ורענון בהצלחה

שם המציל	ת.ז.	תעודת מקצוע מטעם משרד התמ"ת ⁶		עבר רענון בהצלחה ⁵ בתאריך	מעביר הרענון ⁴		
		מס' מועד הוצאת התעודה	שם		ת.ז.	יש טופס אישור חתום?	

ב. מצילים – עזרה ראשונה

שם	ת.ז.	מעביר ההכשרה ⁹		עבר הכשרה בע"ר ¹⁰ בתאריך	מעביר הרענון ⁷		
		שם	ת.ז.		יש טופס אישור חתום?	שם	ת.ז.

⁴ תקנה 5(4)
⁵ תקנה 5(4), אחת לשנתיים ממועד תחילת העסקתו
⁶ תקנה 5(1)
⁷ תקנה 5(3)
⁸ תקנה 5(3), אחת לשנתיים
⁹ תקנה 5(2)
¹⁰ תקנה 5(2)

ג. מצילים – בדיקות רפואיות¹¹

שם האופטומטראי/רופא עיניים	נבדק בדיקת עיניים בתאריך	שם הרופא	נבדק בדיקה רפואית בתאריך	חתם על הצהרת בריאות בתאריך

האם מההצהרה ותוצאות הבדיקות עולה כי אין מניעה כי יישמש כמציל בבריכת שחיה? כן/לא

ד. **לבוש עם סימן היכר** – כן/לא

7. **מגיש עזרה ראשונה/חובש¹²** –

כשירות ורענון -

מעביר הרענון			מעביר ההכשרה ¹³			אח/חובש/פראמדיק/רופא/עבר הכשרה בע"ר/כחובש ¹⁴ בתאריך		
יש טופס אישור חתום?	שם	ת.ז.	יש טופס אישור חתום?	שם	ת.ז.			

א. **לבוש עם סימן היכר** – כן/לא

8. **אנשי צוות בריכת שחיה** - לבוש עם סימן היכר – כן/לא

9. **ביקורת תקן בעלי תפקידים באתר בריכת השחיה** –

א. בריכת השחיה בה נבדק התקן _____

ב. סוג בריכת השחיה? _____

ג.

אמצעים נוספים ¹⁵ או חלופיים ¹⁶ לתקן	כמות אנשי צוות בריכת השחיה	כמות מגישי הע"ר/חובשים	כמות המצילים וסיוגם המקצועי

10. סידורי בטיחות ועזרה ראשונה –

הערות (חובה לציין אם לא בוצע בהתאם לתקנות)	בוצע בהתאם לתקנות (כן/לא)	הנושא
		כיסוי פתחי יניקת מים ¹⁷
		סימון עומק הבריכה כל שינוי של

¹¹ תקנה 5(5), אחת לארבע שנים

¹² תקנה 9(א)

¹³ ימולא רק אם עבר הכשרה בהתאם לחלק א' או ב' לתוספת הראשונה

¹⁴ תסומן האפשרות הנכונה, התאריך מתייחס למועד סיום ההכשרה;

¹⁵ תקנה 11(ב)

¹⁶ תקנה 11(ג)

¹⁷ תקנה 13

		20 ס"מ, ופס בעומק 1.2 מטר ¹⁸
		דפנות בריכת שחיה וקרקעיתה ייצבעו בצבע בהיר ¹⁹
		עמדת הצלה לשימוש המציל ²⁰
		ציוד הצלה בעמדת ההצלה ²¹
		ציוד עזרה ראשונה בעמדת ההצלה ²²
		ציוד במרפאה ²³
		סולמות ירידה למים ²⁴
		קביעת נהלי חירום והבאתם לידיעת בעלי התפקידים ²⁵
		מתקני שעשועים וספורט ²⁶ -
		א. רשימת מתקנים
		ב. הכנת נהלי הפעלה, שימוש ובטיחות
		ג. אישור לפי ת"י 1605 לתפעול ותחזוקת מגלשות מי
		ד. פיקוח על הכניסה והיציאה למגלשות
		כריזה חמש דקות לפחות לפני הפעלת בריכת גלים ובריכת זרמים
		רחצה במבנה סגור ורחצת לילה - אישור לתאורה אחידה (300 לוקס) ²⁷
		מתקן קפיצה ²⁸ -
		א. עומק ושטח פנוי סביב המתקן
		מעקה ומסעד יד
		ניהול יומן אירועים ²⁹
		כניסה מבוקרת לבריכת שחיה ³⁰
		בריכת פעוטות מופרדת מסביבתה ³¹
		רוחב וכמות היציאות בגדר או האמצעי האחר לכניסה מבוקרת ³²

¹⁸ תקנה 14

¹⁹ תקנה 15

²⁰ תקנה 16

²¹ רשימת הציוד נקבעה בתוספת החמישית

²² רשימת הציוד נקבעה בחלק א' לתוספת הששית

²³ תקנה 17(ב)

²⁴ תקנה 18

²⁵ תקנה 19

²⁶ תקנה 20

²⁷ תקנה 21

²⁸ תקנה 22

²⁹ תקנה 23

³⁰ תקנה 24(א)-(ב)

³¹ תקנה 24(ב)(2)

		מעבר חופשי סביב בריכת שחיה (רוחב שלא יפחת מ-1.3 מטר) ומניעת החלקה ³³
		הוראות בנוגע לנגישות אדם עם מוגבלות -
		א. קיום הוראות תקנות התכנון הבניה – אישור הועדה המקומית ³⁴
		ב. ביצוע נגישות מהחניה והמדרכה הסמוכה לבריכה ועד לתוך המים של הבריכה העיקרית ³⁵
		גישה נוחה לרכב ביטחון לאתר ³⁶
		בריכה טיפולית – אם פועלת לפי תקן בעלי תפקידים שנקבע בתקנה 29 – האם שטחה לא עולה על 200 מ"ר ועומקה לא עולה על 1.40 מטר? ³⁷
		א. משתרעת על כל הבריכה או שש
		שילוט ³⁸ -
		א. התקנת שלטי החובה בהתאם לתוספת התשיעית ³⁹
		ב. התקנת שילוט נוסף – לפי בחירת מחזיק בריכה – בהתאם להוראות ת"י 1918 חלק 4 : נגישות הסביבה הבנויה : תקשורת ⁴⁰
		ג. התקנת שילוט בכניסה לאתר בריכת שחיה ועליו יירשמו שעות פתיחתה ⁴¹
		הצהרת מחזיק בריכה על מילוי כל דרישות התקנות ⁴²

³² תקנה 24(ג)

³³ תקנה 25

³⁴ תקנה 26(א)

³⁵ תקנה 26(ב), תחולה לגבי בריכות שהיתר הבניה שלהן ניתן לאתר 15.12.04 – מיירי, ואם היתר הבניה ניתן לפני ה-15.12.04 –

המיומש נדחה לא יאוחר מ-1.1.2007

³⁶ תקנה 28

³⁷ תקנה 29 ; ניתן להקטין שטח בריכה קיימת (ראה תקנה 29(ב)).

³⁸ תקנות 30 – 34, ו-27(2).

³⁹ תקנה 32(1)

⁴⁰ תקנה 32(2)

⁴¹ תקנה 27(2)

⁴² תקנה 36

11. ממליץ/לא ממליץ לאשר/לחדש/ רשיון עסק/ לנקוט באמצעים⁴³ (פירוט הנימוקים):

12. העברת טופס הפיקוח להמשך טיפול:

13. חתימת הפקח:

⁴³ הקף בעיגול את האפשרויות הנכונות

(10). אישור התקשרות לפי סעיף 9 לחוק הרשויות המקומיות (מכרזים משותפים)

בתוקף הסמכות לפי סעיף 9 לחוק הרשויות המקומיות (מכרזים משותפים), התשל"ב - 1972 שהואצלה לי, הריני מאשר לרשויות המקומיות להתקשר עם הזוכים במכרז מס' כאז 27/2004 מתן שרותי כח אדם זמני, שנערך על ידי החברה למשק וכלכלה ובלבד שההתקשרות תעשה על-פי התנאים המפורטים להלן:

1. התקשרות תעשה במישרין בין הרשות ובין הזוכה במכרז בחוזה שנכלל במסמכי המכרז בהתאם לתנאיו.
2. טרם ההתקשרות נקטה הרשות בהליך של בקשת הצעות מחיר.
3. בהליך הבקשה להצעות מחיר יפנו גזבר הרשות ומנהל היחידה הרלבנטית ברשות לכל הזוכים במכרז המסגרת בקטגוריה הרלבנטית, הפניה תכלול מידע על כמותו ובכלל זה התכנון לביצוע וכתבי הכמויות ועל תקופת ההתקשרות. הזוכים יתבקשו להציע מחיר למוצר או השרות הנדרשים על פי יחידות המידה שנקבעו במכרז המסגרת ובלבד שהמחיר שיציע הזוכה לא יעלה על המחיר שננקב בהצעתו במכרז המסגרת.
4. גזבר הרשות ומנהל היחידה רשאים לפנות לחברה למשק וכלכלה על מנת שזו תבצע עבור הרשות את הפניה לזוכים. לפניה זו יצורף כל המידע המפורט בסעיף 3 דלעיל.
5. פנו הגזבר ומנהל היחידה או פנתה החברה למשק וכלכלה לזוכים וקיבלו את הצעותיהם, יועברו ההצעות לועדה המורכבת ממנכ"ל הרשות המקומית (או מזכיר הרשות מקום שאין מנכ"ל) גזבר הרשות והיועץ המשפטי של הרשות, לקבלת החלטתה בדבר ההצעה הזוכה, על פי הוראות סעיף 7 שלהלן.
6. לא תנהל הרשות משא ומתן עם המציעים, כולם או חלקם.
7. הרשות המקומית חייבת לבחור בהצעה הזולה ביותר שהתקבלה בהליך בקשת הצעות מחיר, והיא רשאית שלא לבחור בהצעה כלשהי.
8. הסכם בין הרשות ובין הזוכה בהתבסס על אשור לפי סעיף 9 יכול שייחתם אך ורק בתוך תקופת תוקפו של האישור.

9. לא יחולו על התקשרות על פי מכרז המסגרת הוראות תקנה 3(7) לתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח – 1987 סעיף 3(7) לתוספת הרביעית לצו המועצות המקומיות (א), תשי"א-1950. חוזה כאמור לא ניתן להגדילו או להוסיף פרטים בו, לאחר החתימה עליו, אלא על פי הוראותיו.

10. לא תתקשר רשות מקומית עם זוכה במכרז מסגרת אלא אם אישר היועץ המשפטי של הרשות, בכתב כי ההתקשרות עונה על תנאים אלה.

11. התקשרות שלא תעשה על-פי תנאים אלה תהיה ההתקשרות שלא כדין.

12. תוקף אישור זה הוא שנה מיום נתינתו.

כ"ג בחשוון התשס"ד
7 בנובמבר 2004

(-)

גדעון בר לב
המנהל הכללי

**- אבקשכם להביא את תוכן החוזר לידיעת נושאי התפקידים
הבכירים ברשויותיכם.**

ב ב ר כ ה,

גדעון בר לב
המנהל הכללי